

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Emma Träff

Veikkaus Oy:n tilinpäätösanalyysi ja vastuullisuusraportointi

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Tradenomin tutkinto

Liiketalouden tutkinto-ohjelma

Opinnäytetyö

marraskuu 2021

Tekijä(t) Otsikko	Emma Träff Veikkaus Oy:n tilinpäätösanalyysi ja vastuullisuusraportointi
Sivumäärä Aika	39 sivua + 1 liitettä lokakuu 2021
Tutkinto	Tradenomin tutkinto
Tutkinto-ohjelma	Liiketalouden tutkinto-ohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	Laskentatoimi ja rahoitus
Ohjaaja	Lehtori Tero Hujala
<p>Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli vertailla tilinpäätösanalyysin avulla Veikkaus Oy:n taloudellisia tunnuslukuja vuosilta 2018 – 2020 sekä analysoida vastuullisuusraportteja vuosilta 2019 ja 2020.</p> <p>Veikkaus on suomalainen rahapeliyhtiö, joka toimii monopoliasemassa Suomessa. Se tarjoaa asiakkailleen erilaisia rahapelejä, kuten onnenpelejä, kasinopelejä ja vedonlyöntiä. Yhtiö kuitenkin yrittää toimia vastuullisesti rahapelimarkkinoilla ja tarjoaa apua sekä ehkäisee rahapeleihin liittyviä peliongelmiä. Veikkaus lahjoittaa kaikki yrityksen voitot lahjoituksina ja avustuksina yleishyödyllisten toimintojen tukemiseen yrityksille ja yhteisöille, jotka toimivat esimerkiksi urheilun, kulttuurin, nuorisotyön edistämisen, sosiaali- ja terveysjärjestöjen sekä hevosurheilun aloilla.</p> <p>Tässä tutkimuksessa käytettiin vain kvantitatiivisia tutkimusmenetelmiä. Kvantitatiiviset tutkimusmenetelmät olivat ainoita, jotka soveltuivat tähän työhön, sillä tutkimuksen tärkein lähde oli Veikkauksen tilinpäätös ja sen sisältämät luvut.</p> <p>Tilinpäätöksestä nähdään, että Veikkauksen tulos on pienentynyt lähes kolmanneksella edelliseen kahteen vuoteen verrattuna. Suurin osa tunnusluvuista oli kuitenkin pysynyt lähes samana vuodesta toiseen. Tuloksen laskiessa Veikkaus on myös pystynyt pienentämään yhtiönsä kuluja liiketoiminnan pitämiseksi mahdollisimman kannattavana.</p> <p>Koronaa aikana Veikkaus on esimerkiksi poistanut käytöstä joitakin hajautettuja yksittäisiä peliautomaatteja ja sulkenut hetkellisesti kaikki peliautomaatit ja kasinot. He ovat myös ottaneet käyttöön pakolliset tunnistamis- sekä peli- ja tappiorajat peleilleen. Nämä kaikki ovat vaikuttaneet yrityksen tulokseen vuoden 2020 aikana.</p> <p>Tärkeimpänä seikkana voidaan kuitenkin mainita, että vaikka vuosi 2020 oli tuloksen kannalta heikoin. Veikkaus on työskennellyt valtavasti parantaakseen yrityksen vastuullisuutta. Vuonna 2020 vastuullisuusraportin ulkoasua oli muutettu, ja siitä oli tehty helpommin luettava. Veikkaus käynnisti myös uuden vastuullisuusohjelman vuonna 2020, ja se jatkuu aina vuoteen 2025 saakka.</p>	
Avainsanat	Tilinpäätösanalyysi, vastuullisuusraportti, Veikkaus Oy

Author(s) Title	Emma Träff Veikkaus Oy's financial statement analysis and responsibility reporting
Number of Pages Date	39 pages + 1 appendices October 2021
Degree	Bachelor of Business Administration
Degree Programme	Economics and Business Administration
Specialisation option	Accounting and finance
Instructor	Tero Hujala, Senior Lecturer
<p>The purpose of this study was to compare Veikkaus Oy's financial ratios from 2018 to 2020 with the help of financial statement analysis and also analyze sustainability reports for 2019 and 2020. Veikkaus is a Finnish gaming company operating in a monopoly position. It offers its customers a variety of gambling games such as games of chance, casino and betting. However, the company tries to act responsibly in the gambling market and offers help as well as preventing gambling problems.</p> <p>Veikkaus donates all of its company's profits in the form of donations and grants to support non-profit activities to companies and communities operating in the fields of sports, culture, the promotion of youth work, social and health organizations and horse racing, for example.</p> <p>Only quantitative research methods were used in this study. Quantitative research methods were the only ones suitable for the work, as the most important source in the research was Veikkaus' financial statements and the numbers they contained.</p> <p>The financial statements show that Veikkaus' result has decreased by almost a third compared to the previous two years. However, most of the key figures had remained almost the same from year to year. As the result decreased, Veikkaus has also been able to cut costs in order to keep the business as profitable as possible.</p> <p>During the corona, Veikkaus has, for example, decommissioned some of its decentralized individual gaming machines, and closed down all of its gaming machines and casinos for limited period. They have also introduced mandatory identification and game and loss limits for their games. These are all things that have affected the company's results during 2020.</p> <p>As a more important point, however, I would like to mention that although 2020 was the weakest year in terms of results. Veikkaus has still worked enormously to improve its company's responsibility. In 2020, the layout of the report had been changed and made easier to read. Veikkaus also launched a new responsibility program in 2020 and it will continue until 2025.</p>	
Keywords	

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Opinnäytetyön vaiheet ja menetelmät	1
1.2	Viitekehys ja rajaus	2
1.3	Yleistä toimialasta ja yrityksen esittely	2
2	Vastuullisuusraportoinnin analysointi	3
2.1	Vastuullisuusraportointi	3
2.2	GRI-standardi	3
2.3	Raportin sisältö ja työvaiheet	4
2.4	Veikkauksen vastuullisuusraportointi	5
2.4.1	Rakenne	5
2.4.2	Sisältö	5
2.4.3	Yksilökohtainen vastuullisuus	6
2.4.4	Yhteisökohtainen vastuullisuus ja vastuullinen liiketoiminta	8
2.4.5	Yhteiskunta-kohtainen vastuullisuus ja vastuu veikkauslaidista	10
2.5	Vuosien 2019 ja 2020 vastuullisuusraporttien vertailu	10
3	Tilinpäätökset ja niiden analysointi	11
3.1	Tilinpäätös	11
3.2	Tuloslaskelma	12
3.2.1	Liikevaihto ja muut tuotot	13
3.2.2	Arpajaisvero	14
3.2.3	Materiaalit ja palvelut	14
3.2.4	Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	15
3.2.5	Liiketoiminnan muut kulut	15
3.2.6	Liikevoitto sekä rahoituserät ja verot	19
3.2.7	Tilikauden voitto	20
3.3	Tase	21
3.3.1	Pitkäaikaiset varat	22
3.3.2	Lyhytaikaiset varat	24
3.3.3	Oma pääoma	25
3.3.4	Pitkäaikaiset velat	26
3.3.5	Lyhytaikaiset velat	27
3.4	Toimintakertomus	28
3.5	Liitetiedot	29
4	Tunnusluvut	30

4.1	Kannattavuus	30
4.1.1	Liiketulos ja liiketulosprosentti	30
4.1.2	Nettotulos ja nettotulosprosentti	31
4.1.3	Käyttökate ja käyttökateprosentti	32
4.1.4	Pääomien tuotto prosentit (ROE, ROCE & ROA)	33
4.2	Vakavaraisuus	34
4.2.1	Omavaraisuusaste prosentti	35
4.2.2	Nettovelkaantumisaste prosentti (Net Gearing)	35
4.3	Maksuvalmius	36
4.3.1	Quick ratio	36
4.3.2	Current ratio	36
4.4	Tehokkuus (rahoituksen tunnusluvut)	37
4.5	Pörssitunnusluvut	37
5	Johtopäätökset	37
	Lähteet	39
	Liitteet	
	Liite 1. Tuloslaskelma, tase ja tunnusluvut	

1 Johdanto

Työ sai alkunsa puhtaasta mielenkiinnosta mahdollisiin muutoksiin Veikkaus Oy:n liiketoiminnassa ja tuloksessa vuoden 2020 aikana. Kyseinen vuosi oli varmasti jokaisella toimialalla kovin erilainen kuin edeltäneet vuodet, sillä korona vaikutti lähes kiistattomasti kaikkeen yhtiöiden liiketoiminnassa.

1.1 Opinnäytetyön vaiheet ja menetelmät

Työn ensimmäisessä vaiheessa aiheeksi valikoitui tilinpäätösanalyysi ja analyysin kohteeksi Veikkaus Oy. Valitusta aiheesta juteltiin erään opettajan kanssa ja tultiin yhdessä siihen tulokseen, että työn laajuuden kannalta olisi sopivaa ottaa mukaan myös vastuullisuusraportoinnin analysointi, johon valittiin kahden edellisen vuoden vastuullisuusraportit.

Seuraavassa vaiheessa ruvettiin tutkimaan ennalta tuntematonta vastuullisuusraportointia internetistä sekä kirjastosta lainatuista kirjoista. Sekä silmäiltiin Veikkauksen sivuilta heidän vastuullisuusraporttejaan sekä tilinpäätöksiä. Lisäksi kirjoitettiin kaikki käytetyt termit esimerkiksi tuloslaskelma ja tase selitettiin auki raporttiin, jotta sen lukeminen helpottuisi aiheesta ennalta tietämättömälle lukijalle.

Tämän jälkeen työhön kirjoitettiin kaikki mahdollinen teoria eli vastuullisuusraportoinnin kappaleet, tuloslaskelma ja tase sekä tunnusluvut. Näiden jälkeen laskettiin tunnusluvut kolmelta edelliseltä tilikaudelta ja tehtiin niiden pohjalta analyysit sekä analysoitiin vuosien 2019 ja 2020 vastuullisuusraportteja.

Viimeisessä vaiheessa kirjoitettiin johtopäätökset työstä sekä englanninkielinen tiivistelmä. Lisäksi käytiin läpi koko työ, jolloin tarkistettiin oikeinkirjoitus sekä se, että työssä on varmasti mukana kaikki tarvittavat tiedot.

1.2 Viitekehys ja rajaus

Opinnäytetyössä käsitellään Veikkaus Oy:n tilinpäätöksiä sekä vastuullisuusraportteja vuosilta 2018–2020. Tarkoituksena on analysoida sekä tilinpäätöksessä esiintyviä lukuja että niiden pohjalta laskettuja tunnuslukuja. Veikkauksen tilinpäätökset ovat kaikkien saatavilla heidän omilla nettisivuillaan.

1.3 Yleistä toimialasta ja yrityksen esittely

Rahapelitarjoajien toimialalla ei ole Suomessa kilpailua, vaan Veikkaus Oy:llä on monopoliasema rahapelimarkkinoilla. Suomen valtio omistaa Veikkaus Oy:n, joka on tarjonnut rahapelejä yksinoikeudella jo 70 vuotta. Tällaisen yksinoikeusjärjestelmän on katsottu olevan paras keino estää rahapeleihin liittyvät väärinkäytökset ja omalta osaltaan vähentää rahapelaamisen sosiaalisia, taloudellisia ja terveydellisiä haittoja. (Sisäministeriö 2020.)

Veikkaus Oy käyttää rahapeleistä keräämänsä tuotot yleishyödyllisen toiminnan tukemiseen. Tällaista toimintaa ovat esimerkiksi liikunta, kulttuuri, nuorisotyön edistäminen, sosiaali- ja terveysjärjestöt sekä hevosurheilu. (Veikkaus.) Suomessa pelaamista säätelee arpajaislaki (Sisäministeriö 2020).

Veikkaus Oy on siis suomalainen rahapeliyhtiö, joka tarjoaa erilaisia rahapelejä kuten onnenpelit, kasinopelit sekä vedonlyöntipelit. Veikkaus kertoo omilla sivuillaan, että sillä on yli 2 miljoonaa etuasiakasta ja että lähes jokainen suomalainen on kokeillut rahapelejä edes kerran elämässään. Veikkaus työllistää lähes 1 600 henkilöä, ja sillä on yli 6 300 myyntipistettä sekä 90 omaa pelisalia ympäri Suomen. Veikkaus korostaa sille tärkeimmän aatteen olevan vastuullisuus ja kertookin omalta osaltaan pyrkivänsä ehkäisemään peliongelmiä. (Veikkaus.)

2 Vastuullisuusraportoinnin analysointi

2.1 Vastuullisuusraportointi

Vastuullisuusraportointi on yhtiöiden toteuttamaa raportointia heidän yhteiskuntavastuustaan. Raporteissa käsitellään organisaatioiden taloudellisia ulottuvuuksia, sosiaalisia ulottuvuuksia sekä ympäristövaikutuksia eli ekologisia ulottuvuuksia. Vastuullisuusraportoinnin tärkein tehtävä on kertoa lukijalle relevanttia tietoa ja lisätä ymmärrystä siitä, miten yhtiö toimii, mitä yhtiö tavoittelee ja mitä se on saanut aikaan. Vastuullisuusraportointiin liitetään nykyään myös olennaisena käsitteenä kestävä kehitys, jolla tarkoitetaan tarpeiden tyydyttämistä vaarantamatta tulevien sukupolvien mahdollisuutta samaan. (Kurittu 2018, 7; Nurmi 2018.)

Kirjanpitolakiin tuli vuonna 2016 muutos, joka velvoittaa tietyillä toimialoilla toimivia yrityksiä raportoimaan omasta yhteiskuntavastuustaan. Velvoite itsessään koskee yleisen edun kannalta merkittäviä ja suuria yhtiöitä, joihin kuuluvat muun muassa listayhtiöt, luottolaitokset sekä vakuutusyhtiöt. Näiden yhtiöiden kohdalla vastuullisuusraportointivaade koskee vain yhtiöitä, jotka työllistävät keskimäärin yli 500 henkilöä tilikauden aikana ja joiden liikevaihto on yli 40 miljoonaa euroa tai tase 20 miljoonaa euroa. (Työ- ja elinkeinoministeriö.)

Vastuullisuusraportointia koskeva lainsäädäntö pohjautuu EU:n direktiiviin. Se velvoittaa sitä koskevia yhtiöitä raportoimaan ympäristöä, työntekijöitä ja sosiaalisia asioita, korruption ja lahjonnan torjuntaa sekä ihmisoikeuksia koskevista toimintalinjoistaan. Tämän lisäksi yhtiöt antavat lyhyen kuvauksen liiketoimintamallistaan sekä kertovat omiin toimintalinjoihinsa liittyvistä riskeistä sekä niiden hallinnasta. (Työ- ja elinkeinoministeriö.)

2.2 GRI-standardi

Vastuullisuusraportointia säätelee muutama vuosikymmen sitten luotu GRI-standardi (Global Reporting Initiative), jonka tarkoituksena ja tavoitteena on luoda kaikille

yhtenäinen yleisesti hyväksytty toimintamalli yhteiskuntavastuuta koskevaan raportointiin. GRI-standardin mukaista raportointia ohjaavat raportointiperiaatteet, jotka on jaettu sisällön sekä laadun määrittämiseen. Sisällön määrittämiselle listatut raportointiperiaatteet auttavat yhtiötä määrittämään yhteiskuntavastuuraporttinsa sisällön. Sisältöä eli raportoitavia asioita ja tunnuslukuja koskevia periaatteita on neljä: sidosryhmien osallistaminen, kestävän kehityksen viitekehys, olennaisuus sekä kattavuus. Laadun määrittämisestä koskevat periaatteet sen sijaan varmistavat raportin sisältämän informaation laadun ja asianmukaisen esittämisen. Periaatteita on kuusi: täsmällisyys, tasapuolisuus, selkeys, vertailukelpoisuus, luotettavuus sekä oikea-aikaisuus. (Wikipedia 2020; Kurittu 2018, 23–65.)

GRI-standardi muodostuu kolmesta niin sanotusta pääpalikasta, jotka on numeroitu koodinumerolla 101, 102 ja 103. Näiden kolmen lisäksi on kolme kansiota, joissa on tunnuslukuja raportointia varten. Ne on numeroitu sarjoihin 200, 300 ja 400. Ensimmäinen pääpalikka eli 101 pitää sisällään ohjeiston perusteet, eli ohjeet siihen, millaiset vaatimukset GRI-standardin mukainen vastuullisuusraportti pitää täyttää. 102 kertoo yleisistä tiedoista raportoitavasta yhtiöstä ja 103 johtamistavan kuvauksen, miten raportoitava yritys johtaa vastuullisuutta. Tunnusluvut on jaoteltu seuraavasti: 200 taloudellisen vastuun tunnusluvut, 300 ympäristövastuun tunnusluvut ja 400 sosiaalisen vastuun tunnusluvut. Näiden lisäksi on olemassa toimialakohtaisia tunnuslukuja. (Kurittu 2018, 77.)

2.3 Raportin sisältö ja työvaiheet

Yritysvastuuraportointi kuitenkin koostuu neljästä vaiheesta. Ensimmäinen on valmistautuminen, jossa mietitään, mitä ollaan tekemässä ja kuka lopulta tekee mitään. Seuraavaksi tulisi tunnistaa olennaiset asiat, eli mitkä asiat ovat relevantteja raportoinnin kannalta. Kolmantena vaiheena on tietojen keruu ja raportin sisällöntuotanto. Viimeisenä raportin viimeistely, jolla taataan raportin olevan kiinnostava ja palvelevan yhtiön tar-

peita. Kurittu suosittelee kirjassaan tekemään sisältösuunnitelman, jotta raportti rakennetaan oikeiden asioiden ympärille ja sisällön suunnittelu sekä hallinta ovat vaivatonta. Kuritun mukaan suunnitelman kannattaa sisältää ainakin kokonaisuudet ja niiden järjestys, sisällöt (otsikkotasolla), vastuuhenkilöt ja aikataulut sekä kommentit ja seuranta. (Kurittu 2018, 14-19.)

2.4 Veikkauksen vastuullisuusraportointi

Veikkaus Oy on vuodesta 2019 liittynyt vastuullisuusraporttinsa tilinpäätöksen yhteyteen. Ennen vuotta 2019 vastuullisuusraportti julkaistiin tilinpäätöksestä erillisenä julkaisuna. Veikkauksen vastuullisuusraportti pitää sisällään lyhyen yritysesittelyn, toimitusjohtajan terveiset, vastuullisuusohjelman ja -mittarit sekä veikkauksen yhteiskuntavastuuraportin asioiden yhteys GRI-standardeihin. (Veikkaus.) Nämä standardit sisältävät kolme universaalia ja kolme aihekohtaista standardia, joita on suunniteltu käytettäväksi kokonaisuutena yhteiskuntaraportin kokoamisessa (Wikipedia 2020).

2.4.1 Rakenne

Vuonna 2019 Veikkaus on tilinpäätöksessään jakanut vastuullisuusraporttinsa neljän pääaiheen alle, jotka ovat vastuullisuus (sisältäen vastuullisuusjohtajan viestin, johdannon, miten veikkaus mittaa vastuullisuuden onnistumista sekä sidosryhmäyhteistyön sekä sidosryhmien odotukset Veikkauksen vastuullisuudesta), yksilöä, yhtiötä sekä yhteiskuntaa koskevat vastuullisuuden periaatteet, joita Veikkaus Oy noudattaa.

Vuonna 2020 Veikkauksen vastuullisuusraportti on jaettu kolmen alaotsikon alle, jotka ovat Vastuullisuusohjelma, Vastuullisuuden johtaminen sekä Pelialan vastuullisuuden edistäminen. Lisäksi tilinpäätös sisältää kolme kokonaan omaa pääotsikkoa vastuullisuudesta, jotka ovat Vastuussa pelaajille, Vastuullinen liiketoiminta sekä Vastuu veikkauksilaisista.

2.4.2 Sisältö

Vuoden 2019 vastuullisuusraportoinnin alussa kerrotaan Veikkauksen pyrkivän parantamaan ja kehittämään toimintaansa vastuullisuuden osalta. Vuonna 2020 vastuullisuus

ohjelmassa kerrotaan, että Veikkaus on luonut kokonaan uuden vastuullisuusohjelman vuosille 2020–2025, ohjelmasta kerrotaan, että hallitus hyväksyi sen valinnat suhteessa YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin (SDG, Sustainable Development Goals), ohjelman painopisteet, olennaiset teemat, pitkän aikavälin sitoumukset sekä ylätason toimitasuunnitelman eli tavoitteet ja mittarit.

Uusi ohjelma kerrotaan olevan jaettu kolmeen painopistealueeseen, jotka ovatkin aiemmin mainitut pääotsikot: Vastuussa pelaajille, Vastuullinen liiketoiminta sekä Vastuu veikkauslaidista.

Seuraavaksi vastuullisuusraportit sisältävät molemmilta vuosilta merkittävimmät teot, joita Veikkaus on tehnyt vastuullisuuden eteen kyseisenä vuonna. Esimerkkeinä näistä voidaan ottaa vuodelta 2019 ympäristöohjelman valmistuminen sekä strategiauudistuksen valmistelu, joka nostaa vastuullisuuden keskiöön ja vuodelta 2020 uusi vastuullisuusteemainen kuuden verkkokurssin mittainen opintokokonaisuus, joka on kaikille veikkauslaidisille pakollinen sekä uudistetun pelaamisen hallinnan kokonaisuuden rakentamisen käynnistäminen. Vastuullisuusraporteissa on kummassakin seuraavaksi vastuullisuuden mittareita, joiden kautta voidaan helposti numeroiden tai prosenttien avulla nähdä kuinka vastuullisesti Veikkaus Oy toimii.

Vuoden 2019 vastuullisuusraportissa esitellään seuraavaksi sidosryhmäyhteistyöt ja sidosryhmien odotukset, kun taas vuonna 2020 esitellään eettinen neuvottelukunta (jonka tarkoituksena on tuoda ulkopuolista näkökulmaa ja asiantuntijuutta vastuullisuusasioissa) ennen sidosryhmäyhteistöitä. Sidosryhmäyhteistyö -osuudessa esitellään sidosryhmät (1. asiakkaat, 2. henkilöstö, 3. pelimyyjät, asiamiehet ja vähittäiskaupan ketjut, 4. avustuksensaajat, 5. poliittiset päättäjät, 6. omistajaohjaus, ministeriöt ja viranomaiset, 7. vastuullisuustoimijat, 8. yhteistyökumppanit, 9. media sekä 10. suuri yleisö), millä tavoin Veikkaus on ollut sidosryhmään vuorovaikutuksessa ja missä kanavassa sekä sidosryhmien avaintemat ja odotukset. Lisäksi on kerrottu millä tavoin Veikkaus on toiminnassaan ottanut huomioon juuri kyseisen sidosryhmän vastuullisuuden osalta.

2.4.3 Yksilökohtainen vastuullisuus

Seuraavaksi vastuullisuusraportissa kerrotaan, miten Veikkaus toimii edistäen vastuullista pelaamista yksilöiden kohdalla. Vuodesta 2017 käytössä olleiden rahansiirto- ja tapiorajojen lisäksi Veikkaus teki vuonna 2020 paljon päätöksiä vuodelle 2021, jolla he

edistävän vastuullista pelaamista. Veikkaus Oy ottaa käyttöön vuonna 2021 pakollisen tunnistautumisen (Veikkaus-kortilla tai etuasiakkuuteen liitetyllä debit-kortilla) hajasijoitetuille automaateille eli esimerkiksi kauppojen ja ravintoloiden peliautomaateilla, joka tarkoittaa pelaajan tunnistautumista ennen kuin hän pääsee pelaamaan. Pakollinen tunnistauminen helpottaa ja tehostaa myös osaltaan ikärajavaltontaa, joka on erittäin tärkeää, sillä kaikkien rahapeli-ikäraja on 18-vuotta. Lisäksi Veikkaus on esittänyt pyynnön, että tällä hetkellä netissä mahdollistetut tappiorajat voitaisiin siirtää fyysisiin automaatteihin sekä nopearytmisiin peleihin vuoden 2021 aikana. Ilman vuorokausi- ja kuukausikohtaisia rahansiirto- ja tappiorajojen asettamista ei pääse pelaamaan veikkaus.fi sivustolle.

Tämän jälkeen molemmissa vastuullisuusraporteissa esitellään pelaamisen hallinnan välineet Veikkauksen toiminnassa (kuvio 1.). Lisäksi vuoden 2019 raportissa kerrotaan, että Veikkaus on tehnyt päätöksen hajasijoitettujen peliautomaattien vähentämisestä vuonna 2020 18 500:sta automaatista 15 000:een. Ja tämän jälkeen mahdollisia vähennyksiä tehtäisiin tarvittaessa ja vuoteen 2025 mennessä automaatteja olisi enintään 13 500 kappaletta. Peliautomaattien vähenemisen arvioidaan laskevan Veikkauksen pelikatetta eli liikevaihtoa huikeat 30 miljoonaa euroa.

Kuvio 1. Pelaamisen hallinnan välineet Veikkauksen myyntikanavissa (Veikkaus 2020).

Pelaamisen hallinnan välineet Veikkauksen myyntikanavissa

VEIKKAUS.FI JA SOVELLUS
Rajat
 • Pelaajan pelaajan on asetettava vuorokausi- ja kuukausikohtaiset enimmäisarajat. Rajat ovat sellaisia, jotka pelaaja voi enintään siirtää pankkitililtä pelitilille.
 • Hajasijoitetuilla peliautomaateilla, automaateilla, edellä mainituilla tai pelinäyteläillä (videonäytelä) pelaaminen tulee asettaa vuorokausi- ja kuukausikohtaiset tappiorajat. Tappiorajat ovat sellaisia, jotka pelaaja voi enintään siirtää vuorokausi- ja kuukausikohtaisesti.
 • Sääntökirjoituksen etä tapausten korvauksia tulee siirtää vuorokausi- ja kuukausikohtaisesti.
 • Tappiorajat eivät ole siirrettävissä.
 • Rajat ei voi siirtää pelitililtä yllämainittuihin vuorokausi- ja kuukausikohtaisesti.
Pelaamisen yhteenveto
 • Etusivulla on painikkeita, joilla voit asettaa digitaalisen pelaamisen vuorokausi- ja kuukausikohtaiset enimmäisarajat.
 • Etusivulla on painikkeita, joilla voit asettaa digitaalisen pelaamisen vuorokausi- ja kuukausikohtaiset tappiorajat.
 • Etusivulla on painikkeita, joilla voit asettaa digitaalisen pelaamisen vuorokausi- ja kuukausikohtaiset tappiorajat.
Akamusautomaatit
 • Etusivulla on painikkeita, joilla voit asettaa digitaalisen pelaamisen vuorokausi- ja kuukausikohtaiset enimmäisarajat.
 • Etusivulla on painikkeita, joilla voit asettaa digitaalisen pelaamisen vuorokausi- ja kuukausikohtaiset tappiorajat.
Apuja tarjolla
 • Etusivulla on painikkeita, joilla voit asettaa digitaalisen pelaamisen vuorokausi- ja kuukausikohtaiset enimmäisarajat.
 • Etusivulla on painikkeita, joilla voit asettaa digitaalisen pelaamisen vuorokausi- ja kuukausikohtaiset tappiorajat.
Ikärajavaltonta
 • Etusivulla on painikkeita, joilla voit asettaa digitaalisen pelaamisen vuorokausi- ja kuukausikohtaiset enimmäisarajat.
 • Etusivulla on painikkeita, joilla voit asettaa digitaalisen pelaamisen vuorokausi- ja kuukausikohtaiset tappiorajat.
PELIAUTOMAATIT
Akamusautomaatit
 • Etusivulla on painikkeita, joilla voit asettaa digitaalisen pelaamisen vuorokausi- ja kuukausikohtaiset enimmäisarajat.
 • Etusivulla on painikkeita, joilla voit asettaa digitaalisen pelaamisen vuorokausi- ja kuukausikohtaiset tappiorajat.
Apuja tarjolla
 • Etusivulla on painikkeita, joilla voit asettaa digitaalisen pelaamisen vuorokausi- ja kuukausikohtaiset enimmäisarajat.
 • Etusivulla on painikkeita, joilla voit asettaa digitaalisen pelaamisen vuorokausi- ja kuukausikohtaiset tappiorajat.
PELUURI
 • Etusivulla on painikkeita, joilla voit asettaa digitaalisen pelaamisen vuorokausi- ja kuukausikohtaiset enimmäisarajat.
 • Etusivulla on painikkeita, joilla voit asettaa digitaalisen pelaamisen vuorokausi- ja kuukausikohtaiset tappiorajat.
18+

Seuraavaksi esittelyssä on Peluuri, joka tarjoaa ennaltaehkäisyä ja apua peliongelmien itselle tai vaikka läheiselle. Peluuri on paljon esillä Veikkauksen toiminnassa ja pelipaikoissa ja sillä on monipuolista toimintaa (kuvio 2.).

Kuvio 2. Peluurin palvelut (Veikkaus 2020).

Vastuullisuusraporteissaan Veikkaus kertoo olevansa aktiivisesti vuorovaikutuksessa väestön kanssa erilaisten tutkimusten ja kyselyiden kautta, joiden avulla Veikkaus pyrkii entisestään parantamaan ja vastuullistamaan toimintaansa. Vuoden 2019 raportissa kerrotaan Veikkauksen panostavan vastuulliseen markkinointiin 2020, joka toteutetaan esimerkiksi lisäämällä tarkistuspisteitä markkinoinnin toteutusten eettiselle arvioinnille sekä lisäämällä markkinoinnin vastuullisuuskoulutuksia. Myös vastuullinen ja turvallinen rahaliikenne sekä vastuullisesti tuotetut ja suunnitellut pelikehitykset, rahapeli tuotteet ja -palvelut ovat tärkeä osa vastuullisuuden toteuttamista Veikkaus Oy:ssä.

2.4.4 Yhteisökohtainen vastuullisuus ja vastuullinen liiketoiminta

Vastuullisuusraportin seuraava osio vuonna 2019 käsittelee Veikkauksen yhtiökohtaista vastuullisuuden toteuttamista ja vuonna 2020 vastuullista liiketoimintaa. Yhtiökohtaisen vastuullisuuden ensimmäiset kappaleet käsittelevät rikollisuuden ja vilpin torjuntaa, tietosuoja asioita, rahanpesun ehkäisyä, turvallista maksu- sekä rahaliikennettä ja eettistä tapaa toimia. Vastuullisen liiketoiminnan ensimmäiset kappaleet sen sijaan käsittelevät vastuullista markkinointia, viestintää sekä raportointia, eettistä päätöksentekoa, vastuullista hankintaa ja rikollisuuden sekä vilpin torjuntaa, että tietosuoja asioita. Hyvin samankaltaiset teemat toistuvat molemmissa vastuullisuusraporteissa. On hienoa huomata, että monia asioita on oikeasti kehitetty vuonna 2020, jotta Veikkaus voi aidosti olla vastuullinen rahapeliyhtiö. Esimerkiksi tietosuojaa ollaan parannettu entisestään ottamalla käyttöön tunnistautumisen hajasijoitetuille automaateille ja vuodelle 2021 on luvattu taas uusi brändikampanja peli-ilon suojelemiseen painottamalla entistä enemmän pelaamisen hallinnan välineitä.

Vuoden 2020 vastuullisen liiketoiminnan kolmena viimeisenä pääkappaleena ovat ympäristövastuu ja ilmastomuutoksen torjunta, kustannustehokas toiminta sekä tuotot yh-

teiskunnalle. Veikkaus kertookin, että 2021 se käynnistää ympäristövastuuprojektin kartuttaakseen uudelleen omat liiketoimintansa aiheuttamat ympäristövaikutukset. Strategiatavoitteiden yhdeksi kulmakiveksi nimetään kustannustehokas toiminta, jota pyritään tukemaan ja tehokkuutta parantamaan jatkuvilla pitkäjänteisillä prosessien kehittämistöillä. Veikkaus kertoo, että heillä on ainutlaatuinen tehtävä tarjoamalla yksinoikeudella vastuullisia rahapelejä ja sen kautta tuotoillaan tukea vuosittain yli 4 000 avustuksen saajaa, joita ovat esimerkiksi liikunnan, kulttuurin, taiteen ja nuorisotyön aloilla.

Vuonna 2019 yhtiökohtaisen vastuullisuuden toteuttamisen viimeiset pääotsikot käsittelevät henkilöstöä, johtamista, ympäristövastuuta sekä vastuullisia hankintoja. Veikkaus kertoo, että vuoden 2019 aikana kokonaishenkilöstömäärä laski 468 henkilöllä johtuen ravintolapelien lakkauttamisesta ja myyntiverkoston optimoinnista. Lähteneille työntekijöille Veikkaus tarjosi uravalmennusta sekä tukea uudelleenkoulutukseen ja oman yritystoiminnan käynnistämiseen. Veikkaus nimeää yhdeksi toiminnan kulmakivekseen tasa-arvoisuuden ja kertoo, että vuonna 2019 heidän esimiehistään 41 % oli naisia ja 59 % miehiä. Lisäksi tänä vuonna aloitettiin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman teko vuosille 2020–2021. Veikkaus teki yhä enemmän töitä henkilöstönsä hyvinvoinnin eteen esimerkiksi ottamalla käyttöön uudistetun kehityskeskustelumallin vuonna 2019. Vastuullisen johtamisen osalta asiaa vietiin eteenpäin nimeämällä seuraavalle vuodelle eettinen neuvottelukunta antamaan ulkopuolista näkökulmaa asioihin. Lisäksi vastuullisuus-toiminta siirtyi vuoden 2019 lopussa osaksi laki- ja vastuullisuustoimintoa organisaatiomuutoksen yhteydessä. Laki- ja vastuullisuustoimintoa johtaa yhtiön johtoryhmässä laki- ja vastuullisuusjohtaja. Myös vastuullisuusyksikköä vahvistettiin nimeämällä yksikön vetovastuuseen johtaja. Toukokuussa 2019 Veikkaukselle hyväksyttiin uusi ympäristöprojekti ”Ilmastoystävällinen Veikkaus”, jota toteutetaan 2019–2025. Projektin tarkoituksena on muun muassa kuljetusten ja liikkumisen CO₂-päästöjen pienentäminen toimintaohjelmien kautta sekä vähentää peliautomaattien- ja päätteiden ympäristökuormitusta muun muassa tehokkaalla elinkaarihallinnalla, vaikkakin automaattien kierrätysaste on korkea. Vuonna 2018 aloitettu hankintojen kategoriatyötä jatkettiin myös vuonna 2019. Sen tavoitteena on tehdä hankintoja ja kilpailutuksia aiempaa tehokkaammin ja näin tehostaa koko yhtiön tavoitteiden saavuttamista.

2.4.5 Yhteiskuntaakohtainen vastuullisuus ja vastuu veikkauslaidista

Vastuullisuusraportin seuraava osio vuonna 2019 on nimetty yhteiskuntaakohtaiseksi vastuullisuudeksi ja vuonna 2020 vastuuksi veikkauslaidista. Vuoden 2019 raportissa ensimmäisenä pääotsikkona on ”Veikkauseuron matka”, jossa kerrotaan Veikkauksen tuotoista sekä mihin tuotot käytetään vuosittain, lisäksi kappaleessa mainitaan kuinka monta henkilöä Veikkaus työllistää vuosittain. Seuraava eli viimeinen kappale ja viimeiset 6 sivua vastuullisuusraportista käsittelee GRI-standardia, jota on avattu enemmän tämän työn kappaleessa 2.2.

Vuoden 2020 ”Vastuu veikkauslaidista” kertoo, miten Veikkaus pitää huolen omasta henkilökunnastaan. Työhyvinvointi ja työntekijöiden tyytyväisyys on Veikkaukselle erittäin tärkeää ja yhtiö pyrkiikin toiminnallaan edesauttamaan työntekijöiden tyytyväisyyttä työhönsä ja työnantajaansa kohtaan. Veikkaus haluaa panostaa henkilöstönsä kouluttamiseen ja kehittämiseen, sekä antaa mahdollisuuden kasvaa ja kehittyä omalla urallaan. Henkilöstötutkimuksen 2020 vastausprosentti oli 90%, joka osaltaan kertoo myös henkilökunnan kiinnostuksesta auttaa yhtiötä olemaan aina vain parempi ja parempi työpaikka. Viimeisenä myös vuoden 2020 kuten edellisenkin vuoden vastuullisuusraportissa oli GRI-standardia käsittelevä kappale.

2.5 Vuosien 2019 ja 2020 vastuullisuusraporttien vertailu

2019 ja 2020 vastuullisuusraportit ovat sisällöltään hyvin samankaltaiset. Vuonna 2020 raporttia on kuitenkin päivitetty ja siitä on tehty helpommin luettava, lisäksi Veikkauksen panostusta yhteiskuntavastuuseensa korostetaan erityisesti tämän vuoden raportissa. Omasta mielestäni vuoden 2020 vastuullisuutta koskeva raportointi on hiukan selkeämmin ja esteettisesti miellyttävämmiin koottu kuin vuoden 2019. Molemmissa raporteissa korostetaan Peluurin tärkeyttä ja kerrotaan kattavasti sen palveluista, joiden tarkoitus on ennalta ehkäistä ja tarjota apua peliriippuvuuteen itselle tai läheiselle. Juuri tätä kyseistä palvelua ei mielestäni voi mainostaa tai sen tärkeyttä ei voi korostaa liikaa, sillä Veikkaus haluaa pitää pelaamisen hauskanpitoa eikä esimerkiksi peliriippuvuutena tai taloudellisenä ahdinkona asiakkailleen.

On hienoa huomata, että vuoden 2019 raportissa luvatuista asioista ja kampanjoista on pidetty kiinni ja niitä kehitetään edelleen jatkuvasti. Esimerkiksi vastuullisuusohjelma, joka aloitettiin vuonna 2020 jatkuu aina vuoteen 2025 asti. Suurimpana erona näiden raporttien välillä huomaa siis selkeästi sen, että vuonna 2019 kerrotaan uudistuksista ja kampanjoista vastuullisuuden parantamiseksi ja vuosi 2020 on selkeästi uudistusten toimeenpanemisen vuosi.

3 Tilinpäätökset ja niiden analysointi

3.1 Tilinpäätös

Suomalainen normisto FAS (Finnish Accounting Standards) säätelee suomalaisten ei pörssissä noteerattujen yhtiöiden tilinpäätöksen sisältöä. Kun taas IFRS (International Financial Reporting Standards) kansainvälinen tilinpäätösstandardi säätelee pörssiyhtiöiden tilinpäätösisältöä. (Salmi 2020, 45.)

Tilinpäätöksen tarkoituksen on selvittää yhtiön toiminnan tulos tilikausittain. Useimmiten tilikausi tarkoittaa 12 kalenterikuukautta. On kuitenkin olemassa poikkeuksia, jolloin tilikausi voi olla lyhyempi tai pidempi kuin 12 kuukautta, kuitenkin enintään 18 kuukautta. (Kirjanpitolaki 1997/1336, 1 luku 4 §.) Tilinpäätöksen on tarkoitus antaa oikea ja riittävä kuva yhtiön tilikauden tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätöksen kokonaisuus ja sisältö määritellään kirjanpitolaissa, mutta sen osat voidaan tiivistää seuraavasti: tase, tuloslaskelma, toimintakertomus ja liitetiedot (sekä rahoituslaskelma). Tase kuvaa yhtiön taloudellista asemaa tilinpäätöshetkellä ja tuloslaskelma sitä, miten yhtiön tilikauden tulos on muodostunut. (Rahoituslaskelman tarkoitus on antaa selvitys yhtiön hankkimista varoista sekä niiden käytöstä tilikauden aikana.) Toimintakertomus sisältää tietoja yhtiön toiminnan kehittymistä koskevista tärkeistä asioista ja seikoista. Liitetiedot sisältävät tietoja, joiden tarkoitus on täydentää tulos- ja rahoituslaskelman sekä taseen antamaa kuvaa yhtiöstä. (Salmi 2020, 24, 28.)

Tilinpäätöstä laatiessa tulee kuitenkin noudattaa yleisiä tilinpäätösperiaatteita, joita on kuusi. Ensimmäinen niistä on oletus kirjapitovelvollisen yhtiön jatkuvuudesta. Jatkuvuudella on merkitystä, kun mietitään tilinpäätökseen omaisuuden arvoja ja tasejatkuvuutta,

jolloin edellisen tilikauden päättävä tase kirjataan seuraavan tilikauden tilinavaukseksi. Toisena johdonmukaisuus tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden ja laatimismenetelmien soveltamisessa tilikaudesta toiseen, joka tarkoittaa, että jokaiselta tilikaudelta annettujen tietojen tulisi olla vertailukelpoisia keskenään. Mahdollisista muutoksista esimerkiksi las-
kentaperiaatteissa, tulee antaa tieto ulkopuolisillekin. Seuraava periaate on tilikauden tuloksesta riippumaton varovaisuus, joka koskee sekä tuloja että menoja. Tulot arvioidaan varovaisesti ja tilinpäätökseen tulisi kirjata ainoastaan realisoituneet voitot. Menojen kohdalla varovaisuus tarkoittaa sitä, että omaisuutta ei tule arvostaa liian suureksi eikä velkoja taas liian pieniksi. Neljäntenä tilinavauksen tulee perustua edellisen tilikauden päättäneeseen taseeseen, eli niin kuin jo aiemmin jatkuvuuden kohdalla mainittiin. Viidentenä periaatteena on tilikaudelle kuuluvien tuottojen sekä kulujen huomioiminen riippumatta niihin liittyvien maksujen suorituspäivästä. Suoriteperusteiset maksut kirjataan tuloslaskelmaan tuotoksi silloin, kun suorite on luovutettu sopimuksen mukaisesti ja kulu vasta sitten, kun suorite on vastaanotettu. Vastaavasti meno tulon kohdalle -periaate toimii niin, että tuotto ja kulu merkitään samalle tilikaudelle. Viimeisenä periaatteena on jokaisen hyödykkeen ja muun tase-eriin merkittävien erien erillisarvostus, joka tarkoittaa, että kukin omaisuuserä on kirjattava taseeseen omana hankintamenonaan erillään muista samanlaatuisista hyödykkeistä. Periaatteen avulla estetään omaisuuserien nettoaminen keskenään, joka muuttaisi niiden arvoa vastakkaisiin suuntiin. (Kirjanpitolaki 1997/1336, 3 luku 3 §; Salmi 2020, 25 - 27.)

3.2 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma kertoo, millaisista eristä kyseisen yhtiön tilikauden tulos on muodostunut valitun jakson aikana. Juoksevassa kirjanpidossa jakso voi olla yksi kirjanpidon kuukausijakso, muulla tavalla valittu ajanjakso esimerkiksi puolivuotiskatsaus tai kokonaisen tilikauden mittainen ajanjakso kuten tilinpäätöksessä. Tuloslaskelmalle on kaksi vaihtoehtoista kaavaa kirjanpitoasetuksessa, kululajikohtainen tai toimintokohtainen tuloslaskelma. Joista ensimmäisenä mainittu on Suomessa ylivoimaisesti enemmän käytetty, jälkimmäistä käyttävät lähinnä suuret kansainväliset yhtiöt. (Visma; Salmi 2020, 45.) Tässä opinnäytetyössä kuitenkin keskitymme aina yhteen kokonaiseen tilikauteen kerrallaan.

Tuloslaskelma pitää sisällään liikevaihdon, joka kertoo yhtiön tilikauden aikana saamat tuotot. Sen lisäksi on erikseen merkitty kohta muille liiketoiminnan tuotoille, jotka voivat pitää sisällään esimerkiksi yhtiön saamat vuokratulot. Näistä tuotoista vähennetään yhtiön kulut eli ostot, joihin sisältyy myytäviä tuotteita tai palveluita varten hankitut materiaalit ja palvelut. Liikevaihdosta vähennetään myös henkilöstökulut eli palkat ja niiden sosiaalikulut, liiketoiminnan muut kulut eli esimerkiksi vuokratulot sekä poistot ja arvonalentumiset tilikauden aikana. Näin saadaan liikevoitto. (Eliko, 2018.)

Liikevoitto kertoo yhtiön kannattavuudesta, jolloin luvun ollessa positiivinen liiketoiminta on ollut kannattavaa tarkastelujakson aikana. Liikevoitosta kuitenkin vielä vähennetään rahoituskulut ja lisätään siihen mahdolliset rahoitustuotot, jotka ovat karkeasti erinäisiä eriä yhtiön ja rahoittajien välillä. Rahoituskulujen ja -tuottojen jälkeen tulee kuitenkin vielä vähentää tilinpäätössiirrot, joita ovat poistoeron muutos, verotusperusteinen varausten muutos ja konserniavustus. Viimeisenä liikevoitosta vähennetään verot, eli tuloverot sekä muut välittömät verot, jonka jälkeen selviää yhtiön tilikauden voitto tai tappio. (Eliko, 2018; Visma.)

3.2.1 Liikevaihto ja muut tuotot

Veikkaus käyttää liikevaihdostaan nimeä pelikate. Vertaillessani tuloslaskelmia vuosilta 2018, 2019 ja 2020, ensimmäisenä huomaan pelikatteen eli liikevaihdon laskeneen huomattavasti vuonna 2020. Se oli vuonna 2017 n. 1,75 miljardia euroa ja vuonna 2018 1,69 miljardia euroa, kun taas vuonna 2019 se oli vain 1,26 miljardia euroa. Pelikate oli siis tippunut 430 miljoonaa euroa yhden vuoden aikana. Pelikatteen erittely löytyy liitetiedoista 1, joista selviää, miten kate on jakautunut kasinopeleille, onnenpeleille sekä vedonlyöntiin.

Suurin ero ja syy, miksi vuoden 2020 pelikate oli huomattavasti alhaisempi kuin aiempien vuosien on rahapeliautomaattien tuotot. Vuoden 2020 maaliskuussa ehkäistäkseen koronaviruksen leviämistä, veikkaus päätti sulkea kaikki pelipaikkansa eli pelaamot, Feel Vegasit sekä Casino Helsingin sekä hajasijoitetut peliautomaattinsa esimerkiksi marketeissa (Yle 2020). Vuosina 2018 ja 2019 peliautomaateista saatujen tuottojen osuus oli noin 40 % koko pelikatteesta ja vuonna 2020 se oli 23,7 %. Lukuina tällaiset prosentit

olivat vuonna 2018 699 tuhatta, 2019 683 tuhatta ja vuonna 2020 299 tuhatta euroa. (Veikkaus 2018, 2019, 2020.)

Myös liiketoiminnan muut tuotot ovat hieman laskeneet vuonna 2020, verrattuna kahteen edelliseen vuoteen. Muut tuotot olivat vuonna 2018 3,8 miljoonaa, 2019 4,4 miljoonaa ja 2020 3,4 miljoonaa euroa. Edellis vuoteen verrattuna ero oli melkein miljoona euroa, joka on prosentteina noin 21 %. Veikkauksen muiden tuottojen sisältö löytyy liitetiedoista 3, jossa kerrotaan niiden koostuvan vuokratuotoista, käyttöomaisuuden myyntituotoista sekä muista erottelemattomista tuotoista. Suurin ero vuoden 2020 ja 2019 välillä on vuokratuottojen tippuminen 2,3 miljoonasta 1,3 miljoonaan euroon. Vuonna 2018 vuokratuotot olivat vuoden 2019 tavalla hieman yli 2 miljoonaa euroa. Käyttöomaisuuden myyntivoitot sekä muut tuotot olivat molemmat tippuneet vuonna 2020 edellis vuoteen verrattuna noin 300 000 euroa. (Veikkaus 2018, 2019, 2020.)

3.2.2 Arpajaisvero

Arpajaislain mukaan jokainen taho, joka tarjoaa arpajaisia, on velvollinen maksamaan arpajaisveroa. Arpajaisiin lasketaan muun muassa bingo- sekä rahapelit. Veroa maksetaan 12 % yksinoikeudella toimeenpantavien rahapelien tuotosta. Vuonna 2021 veron määrä on 5,5, %. (Vero.fi.)

Arpajaisveron määräytyessä tuottojen mukaan on selvää, että vuonna 2020 Veikkaus on maksanut vähemmän arpajaisveroja kuin kahtena edellisenä vuonna, sillä tuotot olivat silloin pienemmän. Vuonna 2020 vero oli vain noin 150 miljoonaa euroa, kun kahtena aikaisempana vuotena se oli kumpanakin yli 200 miljoonaa. (Veikkaus 2018, 2019, 2020.)

3.2.3 Materiaalit ja palvelut

Veikkauksen tuloslaskelmassa esitetyt materiaalit ja palvelut eli ostot on jaoteltu seuraavasti; viranomaiskulut, myyntipalkkiot ja sijoituspaikkamaksut, materiaalit ja tarvikkeet, kupongit ja arvat, arvontakulut + tulosisinformaatio, pelikohdeyhteistyö sekä tuotemaijonta. Näistä kaikista suurin kuluerä on ehdottomasti joka vuonna myyntipalkkiot ja sijoituspaikkamaksut, jotka ovat olleet vuosina 2018 ja 2019 lähes 150 miljoonaa euroa.

Vuonna 2020 samaiset kulut olivat laskeneet 110 miljoonaan euroon, ollen silti suurin kuluerä materiaaleissa ja palveluissa. Myös vähiten kuluja aiheuttaneena kulueränä pysyi kaikkina kolmena tarkastelu vuonna kupongit ja arvat, joiden kulut olivat vuonna 2018 ja 2019 hieman 5 - 6 miljoonaa ja vuonna 2020 noin 4,8 miljoonaa euroa.

Vuonna 2020 materiaalien ja palveluiden eli Veikkauksen ostojen yhteismäärä oli laskenut huomattavasti kahteen aiempaan vuoteen verrattuna. Vuosina 2018 ja 2019 ostojen yhteissumma ylitti reilusti 200 miljoonaa euroa, kun taas vuonna 2020 ne olivat vain noin 170 miljoonaa. Voidaan kuitenkin olettaa, että vuoden 2020 myynnin eli pelikatteen lasku vaikutti myös suoraan yhtiön ostoihin vuoden aikana. (Veikkaus 2018, 2019, 2020.)

3.2.4 Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut

Tästä sarakkeesta käytetään myös yleisesti nimeä ”henkilöstökulut”, jotka sisältävät vain yhtiön oman henkilökunnan kuluja. Nämä kulut jaetaan kahteen pääryhmään, jotka ovat palkat ja palkkiot sekä henkilösivukulut, jotka vielä jaetaan eläkekuluihin ja muihin henkilösivukuluihin. Henkilösivukuluja tarkastellessa tulee kuitenkin muistaa, että niihin ei ole merkitty luontaiseduista aiheutuvia kuluja, vaan ne löytyvät omilta riveiltään tuloslaskelmasta, esimerkiksi terveyden ja sairaanhoidonkulut. (Salmi 2020, 50.)

Vuosina 2018 ja 2019 Veikkauksen työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut pysyivät lähes samoina, jolloin palkat ja palkkiot olivat noin 80 miljoonaa, eläkekulut noin 15 miljoonaa ja muut henkilösivukulut hieman yli 2 miljoonaa euroa vuodessa. Vuonna 2020 Veikkauksen henkilöstökulut tippuivat, palkat ja palkkiot olivat noin 73 miljoonaa, eläkekulut 11 miljoonaa sekä muut henkilösivukulut hieman alle 2 miljoonaa euroa. (Veikkaus 2018, 2019, 2020.)

3.2.5 Liiketoiminnan muut kulut

Palveluiden ostot ovat pysyneet näinä kolmena tarkastelu vuotena lähes samoina. Vuonna 2018 ne olivat 69 miljoonaa, vuonna 2019 63 miljoonaa ja vuonna 2020 66 mil-

joonaa. Palveluiden ostojen erittelyt löytyvät liitetiedoista 5, joissa kerrotaan niiden koostuvat ICT-palveluista sekä muista palvelu ostoista. Lisäksi palveluiden ostoihin kerrotaan sisältyvän tilintarkastaja maksut, jotka on jaettu kahdelle riville; ”tilintarkastus” ja ”muut palvelut”. Vuosina 2018 – 2020 ICT-palveluiden osuus palveluiden ostoista oli n. 50 miljoonaa ja muiden palveluiden osuus n. 10 miljoonaa. Tilintarkastajan palkkiot olivat vuonna 2020 nousut huomattavasti edellis vuosiin verrattuna. Vuonna 2020 tilintarkastuksen osuus oli 54 tuhatta ja muiden palveluiden 370 tuhatta, vuosina 2018 ja 2019 tilintarkastuksen osuus oli vain 36 tuhatta ja muiden palveluiden 265 ja 279 tuhatta.

Taulukko 1. Veikkauksen palveluiden ostot 2020 & 2019.

5. Palveluiden ostot

Tuhat euroa	2020	2019
Palveluiden ostot, ICT-palvelut	56 057	52 394
Palveluiden ostot, muut	10 939	11 043
PALVELUIDEN OSTOT	66 996	63 437
Palvelujen ostoihin sisältyvät tilintarkastajan palkkiot		
Tilintarkastus	54	36
Muut palvelut	370	265
YHTEENSÄ	423	300

Poistot ja arvonalentumiset ovat nousseet vuosi vuodelta, sillä ne olivat vuonna 2018 49 miljoonaa, vuonna 2019 58 miljoonaa ja vuonna 2020 peräti 66 miljoonaa euroa. Poistojen ja arvonalentumisen erittelyt löytyvät liitetiedoista 4, 9 ja 10.

Taulukko 2. Veikkauksen poistot ja arvonalentumiset 2020 & 2019 (liitetieto 4).

4. Poistot ja arvonalentumiset

Tuhat euroa	2020	2019
Rakennukset ja rakennelmat	14 756	5 874
Koneet ja kalusto	27 068	30 403
Aineettomat hyödykkeet	8 484	11 050
Käyttöoikeusomaisuuserät	10 663	10 215
Arvonalennukset käyttöomaisuudesta	5 579	802
YHTEENSÄ	66 550	58 343

Käyttöomaisuushyödykkeistä ja käyttöoikeusomaisuuseristä tehdään tasapoistot taloudellisen vaikutusajan mukaisesti. Maa-alueista, kiinteistöistä, asunto-osakkeista ja taide-esineistä ei tehdä poistoja.

Kuten taulukosta 2 nähdään Veikkauksen poistot ja arvonalentumiset on jaettu rakennuksiin ja rakennelmiin, koneisiin ja kalustoon, aineettomiin hyödykkeisiin, käyttöoikeusomaisuuseriin sekä arvonalennuksiin käyttöomaisuudesta. Suurimpana eränä näistä on

joka vuosi koneiden ja kaluston poistot, ja vastaavasti pienin erä arvonalennukset käyttömaisuudesta. Liitetiedoista 9 ja 10 löytyvät aineelliset hyödykkeet ja poistot sekä aineettomat hyödykkeet ja poistot, joista selviää esimerkiksi koneiden ja kaluston sekä ICT-ohjelmien lisäykset, vähennykset ja poistot tilikauden aikana.

Taulukko 3. Veikkauksen aineelliset hyödykkeet ja poistot 2020 & 2019 (liitetieto 9).

9. Aineelliset hyödykkeet ja poistot

2020 Tuhat euroa	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2020	3 821	125 701	267 420	122	397 065
Lisäykset	0	1 575	21 304	1 324	24 203
Vähennykset	-437	-15 860	-82 585	0	-98 882
Siirrot erien välillä	0	113	0	-113	0
Hankintameno 31.12.2020	3 384	111 529	206 140	1 333	322 386
Kertyneet poistot 1.1.2020	0	-72 411	-179 528	0	-251 939
Tilikauden poisto	0	-14 756	-27 068	0	-41 824
Vähennysten kertyneet poistot	0	12 220	80 312	0	92 532
Kertyneet poistot 31.12.2020	0	-74 946	-126 284	0	-201 231
KIRJANPITOARVO 31.12.2020	3 384	36 583	79 856	1 333	121 156
<hr/>					
2019 Tuhat euroa	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2019	3 943	129 065	271 465	48	404 521
Lisäykset	0	1 158	22 971	122	24 251
Vähennykset	-121	-4 522	-27 016	0	-31 659
Siirrot erien välillä	0	0	0	-48	-48
Hankintameno 31.12.2019	3 821	125 701	267 420	122	397 065
Kertyneet poistot 1.1.2019	0	-70 161	-175 184	0	-245 346
Tilikauden poisto	0	-5 874	-30 403	0	-36 278
Vähennysten kertyneet poistot	0	3 624	26 059	0	29 683
Kertyneet poistot 31.12.2019	0	-72 411	-179 528	0	-251 939
KIRJANPITOARVO 31.12.2019	3 821	53 291	87 892	122	145 126
IFRS 16-standardin mukaiset käyttöoikeusomaisuuserät esitetään omana ryhmänä taseen pitkäaikaisissa varoissa. Käyttöoikeusomaisuuserät on eritelty liitteessä 12.					

Taulukossa 3 esitetään Veikkauksen aineelliset hyödykkeet, joihin kuuluvat maa- ja vesialueet, rakennukset ja rakennelmat, koneet ja kalusto sekä keskeneräiset hankinnat. Suurin menoerä ja suurimmat poistot aiheuttivat koneet ja kalusto ollen lähes kaksinkertaisesti suurempi kuin toiseksi suurin erä, joka oli rakennukset ja rakennelmat. Liitetietona 10 löytyy samanlainen taulukko kuin aiemmin esitetty, mutta se näyttää Veikkauksen aineellisten hyödykkeiden sijasta aineettomat hyödykkeet ja niiden poistot. Aineettomien hyödykkeisiin kuuluvat ICT-ohjelmistot ja aktivoidut kehitysmenot sekä keskeneräiset hankinnat, joista suurin menoerä on ICT-ohjelmistot ja aktivoidut kehitysmenot (taulukko 4.).

Taulukko 4. Veikkauksen aineettomat hyödykkeet ja poistot 2020 & 2019 (liitetieto 10).

10. Aineettomat hyödykkeet ja poistot

2020 Tuhat euroa	ICT-ohjelmistot ja aktivoidut kehityksenot	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2020	143 002	9 692	152 694
Lisäykset	799	4 711	5 509
Vähennykset	-15 393	-506	-15 899
Siirrot erien välillä	2 248	-2 248	0
Hankintameno 31.12.2020	130 656	11 649	142 305
Kertyneet poistot 1.1.2020	-128 181	0	-128 181
Tilikauden poisto	-8 484	0	-8 484
Vähennysten kertyneet poistot	14 206	0	14 206
Kertyneet poistot 31.12.2020	-122 459	0	-122 459
KIRJANPITOARVO 31.12.2020	8 197	11 649	19 846
2019 Tuhat euroa	ICT-ohjelmistot ja aktivoidut kehityksenot	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2019	143 043	1 954	144 997
Lisäykset	412	7 956	8 368
Vähennykset	-671	0	-671
Siirrot erien välillä	218	-218	0
Hankintameno 31.12.2019	143 002	9 692	152 694
Kertyneet poistot 1.1.2019	-117 776	0	-117 776
Tilikauden poisto	-11 050	0	-11 050
Vähennysten kertyneet poistot	645	0	645
Kertyneet poistot 31.12.2019	-128 181	0	-128 181
KIRJANPITOARVO 31.12.2019	14 821	9 692	24 514

Liiketoiminnan muut kulut ovat laskeneet vuodesta 2018 vuoteen 2020 noin 43 miljoonaa euroa. Kulut vuonna 2018 olivat 85 miljoonaa, 2019 52 miljoonaa ja vuonna 2020 vain 42 miljoonaa euroa. Liiketoiminnan muut kulut ovat eroteltu liitetiedossa 6, jossa kerrotaan niiden jakautuvan muihin mainonta ja markkinointi, kiinteistö, pankki- ja rahankäsittely sekä muihin kuluihin. Näistä neljästä suurin menoerä jokaisena tarkastelu vuonna oli muut kulut ja pienin pankki- ja rahankäsittelykulut. Tulee myös huomata, että kaikki liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvät kulut olivat laskeneet huomattavasti vuosina 2018 – 2020. Todennäköisin syy kulujen kaventumiselle on pelikatteen pieneneminen tarkastelu vuosien aikana.

Taulukko 5. Veikkauksen liiketoiminnan muut kulut 2020 & 2019 (liitetieto 6.) 2020.

6. Liiketoiminnan muut kulut

Tuhat euroa	2020	2019
Muu mainonta ja markkinointi	10 977	14 761
Kiinteistökulut	10 546	12 064
Pankki- ja rahankäsittelykulut	8 033	9 331
Muut kulut	12 914	16 634
YHTEENSÄ	42 471	52 789

Taulukko 6. Veikkauksen liiketoiminnan muut kulut 2019 & 2018 (liitetieto 6.) 2019.

6. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

Tuhat euroa	2019	2018
Muu mainonta ja markkinointi	14 761	23 879
Kiinteistökulut	12 064	23 012
Pankki- ja rahankäsittelykulut	9 331	9 212
Muut kulut	16 634	29 683
YHTEENSÄ	52 789	85 786

3.2.6 Liikevoitto sekä rahoituserät ja verot

Veikkauksen liikevoitto on ollut jokaisena tarkastelu vuotena positiivinen, joka tarkoittaa liiketoiminnan olevan kannattavaa. Kuten olettaa saattaa, liikevoitto on laskenut vuonna 2020 samassa suhteessa kuin pelikate eli liikevaihto sekä yhtiön kulut. Liikevoitto vuonna 2020 oli 680 miljoonaa euroa. Voitto on kuitenkin pieni verrattaessa aiempiin vuosiin, jolloin voitot olivat kumpanakin hieman yli miljardi euroa.

Rahoitustuotot vuonna 2020 olivat 175 tuhatta euroa, joka oli noin 55 tuhatta euroa vähemmän kuin edellis vuotena, jolloin tuotot olivat 230 tuhatta. Vuonna 2018 rahoitustuotot olivat vain 136 tuhatta euroa. Sekä rahoitustuottojen että rahoituskulujen erittelyt

löytyvät liitetiedoista 8. Sieltä selviää, että rahoitustuotot ovat koostuneet osinkotuloista pitkäaikaisista sijoituksista, korkotuloista pankki- ja talletustileiltä sekä muista korkotuloista. Näistä suurimpana eränä oli vuosina 2018 ja 2020 osinkotuotot ja vuotena 2019 korkotuotot. Pienimpänä eränä kuitenkin kaikkina kolmena tarkastelu vuotena oli muut rahoitustuotot, joiden suuruudet vaihtelivat 24 tuhannesta 36 tuhanteen.

Rahoituskulut sen sijaan ovat kasvaneet vuodesta 2018 lähtien joka vuosi, sillä ne olivat vuonna 2018 vain 518 tuhatta euroa. Vuonna 2019 ne olivat 636 tuhatta ja vuonna 2020 685 tuhatta euroa. Niin kuin jo aiemmin mainitsin, myös rahoituskulujen erittely löytyy liitetiedosta 8. Veikkaus on jakanut rahoituskulunsa kahteen erään, jotka ovat korkokulut vuokrasopimusveloista sekä muut korkokulut. Näitä erittelyjä tarkastellessani huomaan, että vuosina 2020 ja 2019 vuokrasopimusvelat olivat noin 530 tuhatta euroa, kun taas vuonna 2018 samaiset velat olivat tasan 0 euroa. Vuotena 2018 kaikki yhtiön velat olivat muita korkokuluja, eli sinne oli kirjattu kokonaisuudessaan 518 tuhatta. 2019 ja 2020 muut korkokulut olivat vain 99 tuhatta ja 152 tuhatta euroa.

Yhtiön tuloslaskelmaan merkitsemät verot vuosina 2019 ja 2020 olivat 0 euroa. Vuonna 2018 veroihin oli merkitty -86 tuhatta euroa.

3.2.7 Tilikauden voitto

Tilikauden voitto oli jokaisena tarkastelu vuotena positiivinen, joka kertoo yhtiön olevan menestynyt. Kuitenkin vuonna 2020 voitto oli huomattavasti pienempi kuin kahtena aiempina vuonna. Voidaan kuitenkin olettaa, että liikevaihto, ostot sekä voitto kulkevat käsi kädessä ja kuten aiemmin todettiin liikevaihdon eli pelikatteen tippuneen ja kulujen pysyneen kuitenkin suhteellisen korkeina on tilikauden voiton mahdotonta olla edellis vuosien tasolla. Vuonna 2020 voitto oli noin 680 miljoonaa, joka on huikea tulos. Vuosina 2018 ja 2019 tilikauden voitto oli kuitenkin hieman yli miljardi euroa, joten eron huomaa selvästi.

3.3 Tase

Taseen tehtävä on kertoa yhtiön taloudellisesta asemasta tilikauden päätöshetkellä. Perusajatuksena on esittää yhtiön varat eli omaisuus, josta käytetään nimeä ”vastaavaa” eli aktiivat sekä pääomat eli rahoituksen lähteet ja määrät eli ”vastattavaa” eli passiivat. Vastaavaa puolen omaisuus jaetaan kahteen osaan eli pysyviin vastaaviin sekä vaihtuviin vastaaviin. Vastattavaa sen sijaan jaetaan neljään osaan eli oma pääoma, kertyneet tilinpäätösjärjestelyt, pakolliset varaukset sekä vieras pääoma. (Salmi 2020, 33.)

Vastaavaa puolelle merkityillä varoilla on joitakin tyypillisiä piirteitä. Yrityksen tulisi hallita omaisuutta, joka on merkitty taseeseen, sekä omaisuudella tulisi olla tulevaisuuteen liittyviä tuotto-odotuksia. Lisäksi kaikella omaisuudella pitää olla rahamääräinen arvo, jonka yritys voi merkitä taseeseen. Omaisuuspuoli eli varat merkitään taseeseen siinä järjestyksessä, jossa niiden odotetaan tuottavan tuloja yritykselle. Karkeasti erät ovat jaoteltu niin, että kaikista likvidisin erä on merkitty taseessa alimmaiseksi ja hitaimmin rahaksi muutettava erä ylimpänä. Kuitenkaan kaikki omaisuus ei ole muutettavissa rahaksi. Vastaavien alaosastossa on ilmoitettu yhtiön käteiskassan ja pankkitilin arvo. Omaisuus on jaettavissa kahteen pääryhmään pysyviin sekä vaihtuviin vastaaviin eli IFRS -tilinpäätöksissä pitkäaikaisiin ja lyhytaikaisiin varoihin. (Salmi 2020, 35-36.)

Vastattavaa puolella erilaisia piirteitä on kaksi. Ensimmäisenä niistä on omapääoma, joka tarkoittaa yhtiön omistajien liiketoimintaan antamia pääomia, joko suorina sijoituksina omista varoistaan tai nostamatta jätettyjen yhtiön tulosrahojen kautta. Oma pääoma voidaan jakaa vapaaseen sekä sidottuun omaan pääomaan ja osakepääomaan, johon omistajilla ei ole pääsyä, sillä sen tarkoituksena on turvata yhtiön velkoja. Omaan pääomaan merkitään myös edellisen sekä juuri päättyneen tilikauden voitot tai tappiot. Toisen puoli vastattavaa puolella on yhtiön velkoja eli vierasta pääomaa, jotka ovat yhtiölle annetut lainat, sitoumukset sekä maksuajat. Vieras pääoma voidaan jakaa korolliseen velkaan sekä prosessivelkaan, lisäksi myös vieraspääoma jaetaan takaisinmaksuhetkensä perusteella lyhytaikaisiin ja pitkäaikaisiin velkoihin. (Salmi 2020, 37-39.)

3.3.1 Pitkäaikaiset varat

Pitkäaikaiset varat on jaettu 5 ryhmään, joista jokaisesta on omat erittelyt liitetiedoissa.

Ensimmäisenä aineelliset hyödykkeet, joiden arvo on laskenut vuosina 2018–2020. Vuonna 2018 aineellisten hyödykkeiden arvo oli noin 159 miljoonaa ja vuonna 2019 145 miljoonaa euroa. Arvo on laskenut vuotena 2020 121 miljoonaan euroon. Erittely hyödykkeistä löytyy liitetiedosta 9, jossa kerrotaan aineellisten hyödykkeiden jakautuvan maa- ja vesialueisiin, rakennuksiin ja rakennelmiin, koneisiin ja kalustoon sekä keskeneräisiin hankintoihin. Arvokkain erä kuitenkin jokaisena tarkastelu vuotena oli koneet ja kalusto, joiden arvo vuonna 2018 oli 96 miljoonaa, vuonna 2019 87 miljoonaa ja vuonna 2020 79 miljoonaa euroa. Pienin arvo oli keskeneräisillä hankinnoilla, joiden arvot olivat 2020 - 2018 1,3 miljoonaa, 122 tuhatta ja 48 tuhatta euroa (taulukko 3).

Toisena eränä aineettomat hyödykkeet, joiden arvo on myös laskenut vuosina 2018 – 2020. Aineettomien hyödykkeiden määrä vuonna 2018 oli 27 miljoonaa ja vuonna 2019 24 miljoonaa euroa. Vuonna 2020 hyödykkeiden arvo kuitenkin laski huomattavasti ollen vain 19 miljoonaa euroa. Erittely aineettomista hyödykkeistä löytyy liitetiedosta 10. Veikkaus on jakanut aineettomat hyödykkeensä kahteen luokkaan, jotka ovat ICT-ohjelmistoihin ja aktivoituihin kehittymenoihin sekä keskeneräisiin hankintoihin. Näistä kahdesta arvoltaan suurempi erä vuosina 2018 ja 2019 oli ohjelmistot ja kehitysmenot, vuonna 2018 ne olivat 25 miljoonaa ja vuonna 2019 ne olivat 14 miljoonaa euroa. Kuitenkin vuonna 2020 keskeneräiset hankinnat, oli suurin aineettomien hyödykkeiden erä, noin 11 miljoonaa euroa (taulukko 4).

Seuraavana eränä on käyttöoikeusomaisuuserät eli yhtiön vuokrasopimukset, joiden arvo on ollut vuonna 2018 0 euroa, 2019 25 miljoonaa ja 2020 30 miljoonaa euroa. Käyttöoikeusomaisuuserien erittelyt löytyvät liitetiedosta 12, joiden mukaan yhtiö on jakanut vuokrasopimukset maa-alueisiin sekä rakennuksiin ja rakennelmiin. Vuoden 2018 tilinpäätöksestä kyseistä käyttöomaisuuserät osiota ei löydy ollenkaan. Vuokratulot, jotka kirjataan tulosvaikutteisesti, on jaettu kolmeen ryhmään: lyhytaikaiset, vähäarvoiset sekä muut ja muuttuvat vuokratulot vuokrasopimuksista. Lisäksi on listattu rahavirtalaskelmaan kirjattavat määrät, jotka ovat vuokrasopimusvelkojen lyhentyminen, korot vuokrasopimusveloista ja tulosvaikutteisesti kirjatut vuokratulot. Liitetiedon alaosasta löytyy laskelma lyhyt- ja pitkäaikaisista korollisista vuokrasopimusveloista (taulukko 7).

Taulukko 7. Korolliset pitkä- ja lyhytaikaiset vuokrasopimusvelat 2020 & 2019 (liitetieto 12.) 2020.

Vuokrasopimusvelat	31/12/2020	31/12/2019
Pitkäaikaiset velat		
Velat vuokrasopimuksista, korollinen	21 886	16 132
Lyhytaikaiset velat		
Velat vuokrasopimuksista, korollinen	9 359	9 901
KIRJANPITOARVO 31.12.	31 245	26 034
Diskonttaamattomien vuokramaksujen erääntyminen		
Yhden vuoden kuluessa	9 828	10 292
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua	22 505	16 247
Yli viiden vuoden kuluttua	195	332
YHTEENSÄ	32 527	26 871

Suurin erä vuokrasopimusveloista on rakennukset ja rakennelmat, joihin lasketaan Veikkauksen liiketilojen kuten Pelaamojen ja Kasinon sekä pääkonttorin vuokrasopimukset.

Neljäntenä taseeseen on kirjattu pitkäaikaiset sijoitukset, jotka ovat olleet vuosina 2018 ja 2019 arvoltaan tasan saman verran eli noin 1,2 miljoonaa euroa. Kyseinen erä on laskenut vuonna 2020 yhteen miljoonaan euroon. Pitkäaikaisten sijoitusten erittely löytyy liitetiedosta 13, joista selviää sijoitusten olevan jaettu pörssinoteerattuihin ja pörssinoteerattomiin osakesijoituksiin. Vuosina 2018 ja 2019 pörssinoteerattomat sijoitukset olivat hieman yli miljoona euroa ja pörssinoteeratut sijoitukset olivat 170 tuhatta euroa. Vuotena 2020 pörssinoteerattomat sijoitukset olivat tippuneet 835 tuhanteen ja pörssinoteeratut sijoitukset nousseet 173 tuhanteen euroon.

Viimeisenä pitkäaikaisten varojen eränä taseessa on pitkäaikaiset saamiset ja ennakkomaksut. Saamisten ja ennakkomaksujen arvo on tippunut 2018 – 2020 noin miljoona euroa vuodessa, ollen vuonna 2018 15 miljoonaa, vuonna 2019 14 miljoonaa ja 2020 13 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisten saamisten ja ennakkomaksujen erittely löytyy myös liitetiedosta 13, kuten pitkäaikaisten sijoituksienkin. Tämä erä on jaettu liitetiedossa vakuustalletuksiin (Eurojackpot) sekä maksettuihin vuokraennakkoihin ja -takuisiin, joista suurempi erä on vakuustalletukset. Vakuustalletuksien määrä oli jokaisena tarkastelu vuonna 12 185 000 euroa, kun taas vuokraennakoiden ja -takuiden arvo oli laskenut vuodesta 2018 vuoteen 2020 1,4 miljoonaa euroa.

3.3.2 Lyhytaikaiset varat

Lyhytaikaiset varat on jaettu neljään ryhmään, joista kahdesta löytyy erittelyt liitetiedoista.

Ensimmäisenä lyhytaikaisiin varoihin on merkitty vaihto-omaisuus, jonka arvo on laskenut huomattavasti 2018 – 2020. Vuonna 2018 vaihto-omaisuuden arvo oli 6,6 miljoonaa, vuonna 2019 sen arvo oli 5 miljoonaa ja vuonna 2020 se oli vain noin 3,9 miljoonaa euroa. Seuraavana eränä lyhytaikaisissa varoissa on ennakkomaksut, joiden arvo on myös tippunut vuodesta 2018 vuoteen 2020 305 miljoonaa euroa. Ollen vuonna 2020 670 miljoonaa, vuonna 2019 963 miljoonaa ja 2018 975 miljoonaa euroa.

Kolmantena lyhytaikaisiin varoihin on kirjattu saamiset, jotka ovat olleet vuosina 2018 ja 2019 42 miljoonaa ja vuonna 2020 23 miljoonaa euroa. Saamisten erittely löytyy liitetiedoista 14, josta selviää kyseessä olevan lyhytaikaiset saamiset, jotka on jaettu myyntisaamisiin, siirtosaamisiin ja muihin saamisiin. Suurin erä näistä kaikista on myyntisaamiset, joiden osuus oli vuonna 2018 ja 2019 28 miljoonaa sekä vuonna 2020 11 miljoonaa euroa. Pienin erä vuonna 2020 oli siirtosaamiset, kun taas vuosina 2018 ja 2019 pienin erä oli muut saamiset. Lisäksi liitetiedosta 14 löytyy taulukko siirtosaamisten olennaisista eristä.

Taulukko 8. Siirtosaamisten olennaiset erät 2020 & 2019 (liitetieto 14.) 2020.

SIIRTOSAAMISTEN OLENNAISET ERÄT		
Tuhat euroa	2020	2019
Automaattien rahastamattomat tuotot	537	3 875
Muut siirtosaamiset	2 377	3 208
YHTEENSÄ	2 913	7 083

Viimeisenä lyhytaikaisista varoista löytyy rahavarat ja muut lyhytaikaiset sijoitukset, joiden arvo on noussut vuosina 2018 – 2020 lähes 23 miljoonaa euroa. Vuonna 2018 rahavarojen ja muiden lyhytaikaisten sijoitusten arvo oli 126 miljoonaa, vuonna 2019 139

miljoonaa ja vuonna 2020 149 miljoonaa euroa. Tämän sarakkeen erittelyt löytyvät liitetiedosta 15, jossa näkyy rahavarojen ja lyhytaikaisten sijoitusten olevan jaettu kahteen sarakkeeseen: käteinen raha ja pankkitilit sekä talletukset ja saamiset. Näistä kahdesta suurempi erä on jokaisena tarkastelu vuonna ollut käteinen raha ja pankkitilit, vuonna 2018 se oli 106 miljoonaa, 2019 99 miljoonaa ja vuonna 2020 81 miljoonaa euroa. Kuitenkin talletusten ja saamisten osuus on kasvanut huomasti vuosina 2018 – 2020, ollen vuonna 2018 19,9 miljoonaa ja vuonna 2020 huikeat 68 miljoonaa.

3.3.3 Oma pääoma

Oma pääoma on jaettu neljään ryhmään, joista kolmesta löytyy erittelyt liitetiedoista.

Oman pääoman kolme ensimmäistä ryhmää ovat osakepääoma, hankintapääoma sekä sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto, joiden arvo on pysynyt kaikkina kolmena tarkastelu vuonna samana. Osakepääoman arvo 600 tuhattena eurona ja hankintapääoma noin 151 miljoonana eurona sekä sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto noin 345 tuhattena eurona. Kaikista näistä kolmesta ryhmästä löytyy erittelyt liitetiedosta 16. Erittelystä selviää, että Veikkauksella on 6 000 osaketta, joiden jokaisen arvo on 100 euroa. (kts. Taulukko 9).

Taulukko 9. Oma pääoma 2020 & 2019 (liitetieto 16.) 2020.

16. Oma pääoma

Tuhat euroa	osakkeet kpl	2020	osakkeet kpl	2019
Osakepääoma	6 000	600	6 000	600
Hankintapääoma		151 258		151 258
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto		346		346
Kertyneet voittovarot		680 177		1 009 013
YHTEENSÄ		832 380		1 161 216
HANKINTAPÄÄOMA				
STM:n luvalla entisen Raha-automaattiyhdistys ry:n omassa pääomassa oli toimintapääoma, joka on suuruudeltaan FAS:in mukaisesti määriteltynä pysyvien vastaavien poistamattoman hankintamenon sekä tulevia investointeja varten tehdyn varauksen suuruinen. Sulautumisen yhteydessä toimintapääoma siirtyi Veikkaus Oy:n omaan pääomaan hankintapääomana.				
SIOJITETUN VAPAAN PÄÄOMAN RAHASTO				
SVOP-rahastosta säädetään osakeyhtiölain 8:2§:ssä. SVOP-rahasto on yhtiön vapaata pääomaa, jota voidaan käyttää varojen jaossa.				

Viimeisenä oman pääoman eränä on kertyneet voittovarot, jotka myös näkyvät liitetiedossa 16. (kts. Taulukko 9). Kertyneet voittovarot ovat laskeneet vuodesta 2018 vuoteen

2020 334 miljoonaa euroa. Ne olivat vuonna 2018 & 2019 päälle miljardin, mutta vuonna 2020 vain noin 680 miljoonaa euroa.

Veikkaus on yhtiönä hyvin poikkeuksellinen, sillä voittovarojen kerryttämisen sijaan he jakavat kaikki voittonsa vuosittain ulos yhtiöstä. Voitot jaetaan avustuksina ja lahjoituksina eri tahoille.

3.3.4 Pitkäaikaiset velat

Pitkäaikaiset velat on jaettu 3 ryhmään, joista jokaisesta on omat erittelyt liitetiedoissa.

Ensimmäisenä pitkäaikaisista veloista taseessa on korolliset vuokrasopimusvelat, joiden arvo on ollut vuonna 2018 0, vuonna 2019 noin 16 miljoonaa ja vuonna 2020 lähes 22 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisien velkojen erittelyt löytyvät liitetiedosta 12, kts taulukko 7.

Seuraavana eränä ovat työsuhde-etuuksista aiheutuvat velvoitteet, joiden arvo on nousut vuodesta 2018 vuoteen 2019 noin miljoona euroa ja vuodesta 2019 vuoteen 2020 lähes 600 tuhatta euroa. Ne olivat siis kokonaisuudessaan vuonna 2018 2,6 miljoonaa, vuonna 2019 3,6 miljoonaa ja vuonna 2020 4,2 miljoonaa euroa. Työsuhde-etuuksista aiheutuvien velvoitteiden erittelyt löytyvät liitetiedosta 17, jotka on jaettu viiteen ryhmään. Ne ovat tuloslaskelman etuus pohjainen eläkekulu, taseessa esitetyn etuus pohjaisen nettovelan täsmäytyslaskelmat, taseessa esitetyn etuus pohjaisen nettovelan muutokset, järjestelyyn kuuluvien varojen käypien arvojen muutokset sekä merkittävät vakuutusmatemaattiset oletukset. Näistä kuudesta suurin menoerä on taseessa esitetyt etuus pohjaiset nettovelat ja niiden muutokset sekä täsmäytykset.

Viimeisenä eränä on muut pitkäaikaiset velat, jotka ovat olleet vuosina 2018 ja 2020 1,5 miljoonaa ja vuonna 2019 1,4 miljoonaa euroa. Muiden pitkäaikaisten velkojen erittelyt löytyvät myös liitetiedosta 17, joista selviää näiden olevat Veikkauksen pitkäaikaisille työntekijöilleen maksamaa palvelusvuosilisää.

Taulukko 10. Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet: palvelusvuosilisä 2020 & 2019 (liitetieto 17.) 2020.

MUUT PITKÄAIKAISET TYÖSUHDE-ETUUDET: PALVELUSVUOSILISÄ		
Veikkaus myöntää henkilöstölle pitkäaikaiseksi työsuhde-etuudeksi luokiteltavan palvelusvuosilisän.		
Taseeseen kirjattu velvoite		
Tuhat euroa	2020	2019
Tilikauden alussa	1 440	1 519
Muutos	89	-79
TILIKAUDEN LOPUSSA	1 529	1 440

3.3.5 Lyhytaikaiset velat

Lyhytaikaiset velat on jaettu 8 ryhmään, joista jokaisesta on omat erittelyt liitetiedoissa.

Ensimmäisenä on korolliset vuokrasopimusvelat, jotka olivat vuonna 2020 9,3 miljoonaa, vuonna 2019 9,9 miljoonaa ja vuonna 2018 0 euroa. Korollisten vuokrasopimusten erittelyt löytyvät liitetiedosta 12. (kts. Taulukko 7.)

Loput seitsemän ryhmää on eritelty kaikki liitetiedossa 18, nämä ryhmät ovat saadut ennakot, kestopeliennakot, ostovelat, velat pelaajille, tilitysvelat valtiolle, siirtovelat sekä muut lyhytaikaiset velat. Näistä suurin erä vuosittain on ollut siirtovelat, joiden määrä on ollut vuosina 2020 ja 2019 48 miljoonaa ja vuonna 2018 53 miljoonaa euroa. Pienin erä taasen vuosittain on ollut saadut ennakot, joiden määrä on ollut vuonna 2018 6,4 miljoonaa ja vuonna 2019 5,6 miljoonaa sekä vuonna 2020 5,2 miljoonaa euroa. (Kts. Taulukko 11.)

Taulukko 11. Lyhytaikaiset velat 2020 & 2019 (liitetieto 18.) 2020

18. Lyhytaikaiset velat

Tuhat euroa	2020	2019
SAADUT ENNAKOT	5 254	5 630
KESTOPOLIENNAKOT	17 160	12 098
OSTOVELAT	15 015	16 021
ASIAKKAIDEN VARAT	38 726	35 704
TILITYSVELAT VALTIOLLE		
Arpajaisvero	23 288	34 677
Ennakkonpidätysvelka	1 559	1 594
Sairausvakuutusmaksuvelka	77	44
Arvonlisävero	1 509	1 611
TILITYSVELAT VALTIOLLE YHTEENSÄ	26 433	37 926
SIIRTOVELAT		
Siirtyvät maksettavat voitot	11 442	13 923
Palkkoihin liittyvät erät	18 437	19 615
Muut siirtovelat	18 246	15 387
SIIRTOVELAT YHTEENSÄ	48 125	48 925
MUUT LYHYTAIKAISET VELAT		
Voittorahasto	10 406	9 830
Eurojackpot rahasto	2 285	2 236
Muut lyhytaikaiset velat	15	0
Vuokrasopimusvelat, korollinen	9 359	9 901
MUUT LYHYTAIKAISET VELAT	22 065	21 967
LYHYTAIKAISET VELAT YHTEENSÄ	172 778	178 271
<p>Asiakasvarat sisältävät lunastamattomia voittoja ja vedonlyöntipelien palautuksia sekä nettipelaaajien pelitileillä olevat varat.</p> <p>Voittorahasto sisältää edellisenä vuonna lunastamatta jääneet voitot, voittojen pyöristämisestä syntyneet varat sekä hävitettyihin arpoihin sisältyneet lunastamattomat voitot, jotka rahapeliasetuksen mukaan tulee sirtää maksettavaksi voittoina eri pelien myöhemmillä kierroksilla. Vuonna 2020 voittorahastoon kertyi varoja 9,4 milj. euroa ja varoja käytettiin tilikauden aikana eri pelien voittojen maksamiseen 8,8 milj. euroa.</p>		

3.4 Toimintakertomus

Kirjanpitolaisissa veloitetaan yhtiötä liittämään tilinpäätökseensä toimintakertomuksen, jossa annetaan tietoja yhtiön toiminnan kehittymistä koskevista tärkeistä seikoista, ilmoitetaan olennaisista tapahtumista tilikauden päättymisen jälkeen, tehdään arvio todennäköisestä kehityksestä sekä esitetään selvitys tutkimus- ja kehitystoiminnan laajuudesta yhtiössä. Sisältöä tulee arvioida riittävien ja oikeiden tietojen tarpeesta lähtien. Toimintakertomuksen tapahtumien tärkeys riippuu aina liiketoiminnan laadusta ja laajuudesta sekä yhtiön kannattavuudesta ja taloudellisesta asemasta. (Salmi 2020, 82.)

Veikkauksen vuoden 2020 tilinpäätöksessä toimintakertomus alkaa sivulta 59. Toimintakertomuksen alussa kerrotaan kuluneen tilikauden pelikate ja sen muutos-% viime vuoteen nähden, joka oli vuonna 2020 -25,5 %. Lisäksi veikkaus ilmoittaa, että pelikatteen

voimakkaaseen laskuun vaikutti erityisesti koronaepidemia, sekä sitä seuranneet toimenpiteet. Veikkauksen omapelipaikat sekä peliautomaatit olivat kiinni suurimman osan vuodesta ja urheilupelien ja -sarjojen keskeytyminen vaikutti vedonlyönnin tarjoamaan. Veikkaus ilmoittaa toimintakertomuksensa alussa myös uusien pelien lanseerauksen sekä peliuudistussuunnitelmien menneen uusiksi pandemian myötä.

Vuonna 2020 Veikkauksen liikevoitto laski edellisvuoteen verrattuna 32,6 % ja tulokset 32,6 %. Koronasuojaustoimenpiteisiin kerrotaan menneen noin 2 miljoonaa euroa, jotka esitetään kyseisten kulurivien kohdalla tuloslaskelmassa. Tuloksen kerrotaan alitaneen edunsaajaministeriöiden vuoden 2020 valtion talousarvioon merkityn avustussensaajille jaettavan summan (1 082 milj.).

Suomen rahapelimarkkinoiden kerrotaan kokonaisuudessaan olleen 1 585 miljoonaa euroa, josta veikkauksen osuus oli noin 80 prosenttia. Kokonaismarkkinat laskivat vuoteen 2019 nähden noin 21 prosenttia. Rahapelit ovat siirtyneet yhä enemmän digitaalisiin kanaviin, jossa Veikkauksen kerrotaan kilpailevan ulkomaisten kilpailijoiden kanssa. Toimintakertomuksessa kerrotaan Suomen digitaalisten rahapelimarkkinoiden olleen 870 miljoonaa euroa, josta muiden kuin Veikkauksen osuus oli 325 miljoonaa euroa. Veikkaus kertoo, että heidän pitkään jatkunut digitaalisen markkinaosuuden lasku on vaikuttanut negatiivisesti pelikatekehitykseen. (Veikkaus: Toimintakertomus 2020, 59).

3.5 Liitetiedot

Liitetiedot ovat oma itsenäinen osa tilinpäätöstä samanlailla kuin esimerkiksi tuloslaskelma tai tase. Kirjanpitolaissa sekä kirjanpitoasetuksessa on määrätty liitetiedoille oma esittämispaikkansa tilinpäätöksessä, jotta tilinpäätöksen lukeminen olisi helppoa ja tietojen etsiminen vaivattomampaa. Liitetiedoista säädetään myös osakeyhtiölaissa. Liitetietojen tehtävänä on selkeyttää tuloslaskelmaa ja tasetta sekä tarkentaa tilinpäätöksessä annettuja tietoja. Lisäksi näiden avulla tulisi saada oikea ja riittävä kuva yhtiön tuloksesta ja taloudellisesta asemasta sekä selostus, mikäli yleisistä tilinpäätösperiaatteista on poikettu. Liitetiedoista pitää myös tulla ilmi tilinpäätöksen laadintaperiaatteet. (Salmi 2020, 79.)

Liitetietoja voi olla erilaisia ja ne saattavat koskea eri asioita. Tuloslaskelmaa sekä taseen vastattavaa ja vastaavaa koskevat liitetiedot antavat lisää informaatiota tilinpäätök-

sen tueksi. Esimerkiksi liikevaihdon toimialoittainen ja/tai maantieteellinen markkina-alueiden mukainen jakautuminen, aineettomien hyödykkeiden aktivointi- ja poistoperusteista ja oman pääoman muutokset ovat asioita, jotka tarpeen mukaan selviävät liitetiedoista. Liitetiedot voivat koskea myös yhtiön verotusta ja vakuutuksia sekä henkilöstä ja toimielintenjäsentä. Lisäksi omistukset muissa yhtiöissä ja konserniin kuuluvat kirjanpitovelvolliset kerrotaan liitetiedoissa. (Salmi 2020, 79-81.)

4 Tunnusluvut

4.1 Kannattavuus

Kannattavuuden tunnuslukuja pidetään erittäin tärkeinä, sillä yrityksen liiketoiminnan pohjana toimii sen kannattavuus. Kannattavuuden ollessa heikko, ei yritystoiminta voi jatkua kauaa. Heikolla kannattavuudella tarkoitetaan sitä, että yritys tuottaa tappiota, jonka johdosta se syö omaa pääomaansa. Oma pääoma loppuu ennemmin tai myöhemmin ja silloin koko liiketoiminta loppuu. Kannattavuuden mittarit jaetaan useimmiten liikevaihtoon suhteutettuihin sekä pääomaan suhteutettuihin katemittareihin. (Alma Talent.) Niin sanottu absoluuttinen kannattavuus lasketaan vähentämällä liiketoiminnan tuotoista sen kulut, jolloin jäljelle jää liiketoiminnan voitto (Yritystutkimus Ry).

4.1.1 Liiketulos ja liiketulosprosentti

Liiketulos on tuloslaskelman ensimmäinen välitulos, joka kertoo liiketoiminnan tuloksen ennen rahoituseriä ja veroja.

$$\text{Liiketulos} = \text{Liikevaihto} + \text{liiketoiminnan muut tuotot} \\ - \text{toimintakulut} - \text{poistot ja arvonalentumiset}$$

Liiketulos vuonna 2018 oli 1 014 503 938,94 euroa sekä 2019 vuonna 1 009 418 461,64 euroa. Vuonna 2020 Veikkauksen liiketulos tippui yli 400 tuhannella eurolla ollen vain 680 686 736,22 euroa.

Veikkauksen liiketulos on kolmessa vuodessa pienentynyt noin 450 tuhatta euroa, joka on suuruudeltaan suhteutettuna koko kolmen vuoden tarkastelujakson keskimääräiseen liiketulokseen noin 34 prosenttia.

Liiketulos-% avulla voidaan vertailla samalla toimialalla toimivia yrityksiä keskenään, sillä tulos ei sisällä rahoituskuluja.

$$\text{Liiketulos-\%} = 100 * \text{liiketulos} / \text{liikevaihto}$$

Liiketulos-% vuonna 2018 oli noin 57% ja vuonna 2019 se oli 59%, jonka jälkeen se tippui viidellä prosentilla, ollen vuonna 2020 vain 54%. Veikkauksen korkea liiketulosprosentti kertoo sen olevan erittäin pääomavaltainen yhtiö, sillä mitä pienempi tai negatiivisempi liiketulosprosentti on, sitä enemmän liiketoiminnalla on operatiivisia ongelmia. Veikkauksen ollessa monopoliasemassa markkinoilla, ei liiketulosprosenttia voi verrata kilpailijoihin.

4.1.2 Nettotulos ja nettotulosprosentti

Nettotulos on yrityksen varsinaisen toiminnan tulos, sitä pidetään useimmiten esimerkiksi voitonjakopäätösten pohjana. Nettotuloksessa ei kuitenkaan ole mukana satunnaisia eriä eikä tilinpäätössiirtoja, joten se ei välttämättä ole sama kuin tuloslaskelmassa viimeisenä ilmoitettu voitto tai tappio.

$$\text{Nettotulos} = \text{Liiketulos} +/- \text{rahoituserät} +/- \text{verot}$$

Veikkauksen nettotulos vuonna 2018 oli 1 014 208 253,77 ja vuonna 2019 se oli 1 009 012 718,03 euroa. Vuonna 2020 se oli pienentynyt liiketuloksen lailla ja oli vain 680 176 815,62 euroa.

Kuten olettaa saattoi, yhtiön liike tuloksen pienentyminen tarkoittaa automaattisesti myös yhtiön nettotuloksen pienentymistä noin 400 tuhannella eurolla.

$$\text{Nettotulos-\%} = 100 * \text{nettotulos} / \text{liikevaihto}$$

Veikkauksen nettotulos-% oli vuonna 2018 noin 57 prosenttia ja vuonna 2019 59 prosenttia. Nettotuloksen lailla yhtiön nettotulos-% tippui edellisistä vuosista ja oli vuonna 2020 vain 53 prosenttia.

Luku soveltuu huomattavasti edellistä katelukua (liiketulos) paremmin eri toimialojen vertailuun keskenään.

4.1.3 Käyttökate ja käyttökateprosentti

$$\text{Käyttökate} = \text{liikevoitto} + \text{poistot} + \text{arvon alentumiset}$$

Käyttökate oli vuosina 2018 ja 2019 hieman päälle miljardi euroa, kun taas vuonna 2020 se oli edellisvuosiin verrattuna huomattavasti pienempi, eli vain 747 miljoonaa euroa.

$$\text{Käyttökate-\%} = \text{käyttökate} / \text{liikevaihto} * 100$$

Käyttökate-% oli vuonna 2018 60 prosenttia ja vuonna 2019 63 prosenttia. Vaikka itse käyttökate oli vuonna 2020 huomattavasti pienempi kuin kahtena edellisena vuotena, ei kuitenkaan käyttökateprosentti ollut, sillä se oli vuonna 2020 59 prosenttia.

Käyttökateprosentin ohje arvot sijoittuvat välille 2 – 25 % riippuen yhtiön toimialasta. Tätä ohje arvoa ei kuitenkaan voi soveltaa Veikkaukseen, sillä Veikkaus on yhtiönä kovin poikkeuksellinen. Korkea käyttökateprosentti kuitenkin kertoo paljon yrityksen kannattavuudesta. (Wikipedia.)

4.1.4 Pääomien tuotto-% (ROE, ROCE & ROA)

Oman pääoman tuotto-% eli ROE on yksi tärkeimmistä yritysten omistajien sekä siihen sijoittaneiden henkilöiden käyttämistä kannattavuuden mittareista. ROE kertoo yrityksen kyvystä huolehtia siihen sijoitetuista pääomista sekä, kuinka paljon omalle pääomalle on kertynyt tuottoa tilikauden aikana.

$$\text{Oman pääoman tuotto-\% (ROE)} = 100 * \text{nettotulos (12 kk)} / \text{oikaistu oma pääoma keskimäärin}$$

Oman pääoman tuotto-% oli vuosina 2018 ja 2019 lähes 87 prosenttia ja vuonna 2020 vain noin 68 prosenttia.

Sijoitetun pääoman tuotto-% eli ROCE on sen sijaan yksi tärkeimmistä tilinpäätöksen tuottamista tunnusluvuista. ROCE kertoo tuoton määrän, joka on saatu sellaiselle pääomalle, joka vaatii korkoa tai muuta tuottoa.

$$\text{Sijoitettu pääoma} = \text{Oma pääoma} + \text{korolliset velat}$$

Sijoitettu pääoma oli vuosina 2018 ja 2019 noin 1,1 miljardia euroa. Vuonna 2018 korollisia velkoja ei kuitenkaan ollut yhtään, kun taas vuonna 2019 niitä oli 26 033 682 euroa. Vuonna 2020 sijoitettu pääoma oli 863 tuhatta euroa. Yhtiön oma pääoma oli laskenut lähes 330 miljoonaa edellisvuoteen verrattuna ja yhtiön korolliset velat olivat kasvaneet noin viidellä miljoonalla vuodesta 2019 vuoteen 2020.

$$\text{Sijoitetun pääoman tuotto-\% (ROCE)} = 100 * (\text{nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot (12 kk)}) / \text{sijoitettu pääoma keskimäärin}$$

Sijoitetun pääoman tuotto-% oli vuosina 2018 ja 2019 noin 86 prosenttia, kun taas vuonna 2020 se oli vain 66 prosenttia. Luvut olivat lähes identtiset oman pääoman tuotto-%:n kanssa.

Koko pääomantuotto-% eli ROA kertoo, kuinka paljon yritystoimintaan sitoutuneelle pääomalle on kertynyt tilikauden aikana tuottoa, riippumatta yhtiön verotuspolitiikasta tai verotuksesta ylipäätään. Luvun kerrotaan mittaavan, millaisen tuoton yhtiö on saanut aikaan sitomilleen resursseille. (Alma Talent.)

$$\text{Koko pääoman tuotto-\% ROA} = 100 * \frac{\text{nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot (12kk)}}{\text{oikaistun taseen loppusumma keskimäärin}}$$

ROA oli vuosina 2018 ja 2019 75 ja 74 prosenttia, kun taas vuonna 2020 se oli 56 prosenttia. Ohjearvot koko pääoman tuotto-% sijoittuvat välille alle 5 – yli 10 prosenttia, mutta kuten taas voidaan todeta Veikkauksen olevan hyvin poikkeuksellinen yhtiö, on myös tämä tunnusluku suuruudeltaan valtava.

4.2 Vakavaraisuus

Pelkästään hyvä kannattavuus ei yksin auta yritystä pysymään pinnalla. Jotta yritystoiminta pyörii ja tuottaa omistajilleen tuottoa, sen rahoituksen tulee olla kunnossa. Kannattavuus voi olla heikko tai velkaantuneisuus liian suuri kattaakseen yrityksen rahoituskellisia velvoitteita, kuten lainojen korot ja lyhennykset, vaikka toiminta ei olisikaan tappiollista. Tällaisissa tilanteissa yrityksen heikko rahoitusrakenne voi olla syynä ongelmiin. (Alma Talent.) Vakavaraisuuden tunnusluvuilla kuvataan yrityksen oman pääoman suhdetta vieraaseen pääomaan. Mitä suurempi oman pääoman suhde on vieraaseen pääomaan, sitä vakavaraisempi yritys on. Tunnusluvut kertovat esimerkiksi, millaiset edellytykset yrityksellä on selviytyä taloudellisista velvoitteista pitkällä aikavälillä sekä millainen on yrityksen tappionsietokyky. (Taloustutka.) Vakavaraisuutta voidaan mitata staattisilla sekä dynaamisilla rahoituksen riittävyden mittareilla (Alma Talent).

4.2.1 Omavaraisuusaste prosentti

Omavaraisuusaste kertoo yrityksen vakavaraisuudesta, tappion sietokyvystä sekä kyvystä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä tähtäimellä. Tunnuksluvun arvo kertoo, kuinka suuri osuus yrityksen varallisuudesta on rahoitettu omalla pääomalla. Mitä korkeampi luku on, sen vakaammalla pohjalla yrityksen liiketoiminta on.

$$\text{Omat varat} = \text{Taseen oma pääoma} + \text{vapaaehtoiset varaukset} + \text{poistoero verovelalla vähennettynä} \\ + \text{oman pääoman ehtoiset pääomalainat osittain}$$

Omat varat olivat jokaisena tarkastelu vuonna sama kuin taseen oma pääoma, sillä Veikkauksella ei ollut vapaaehtoisia varauksia, poistoeroja tai oman pääoman ehtoisia pääomalainoja. Vuonna 2018 omat varat olivat siis 1 166 411 502,11, vuonna 2019 1 161 215 966,37 sekä vuonna 2020 832 380 063,96.

$$\text{Omavaraisuusaste-\%} = 100 * \text{omat varat} / (\text{oikaistun taseen loppusumma} - \text{tehtyyn työhön perustuvat} \\ \text{ennakkomaksut})$$

Veikkauksen omavaraisuusaste-% oli jokaisena tarkastelu vuonna yli 80 prosenttia, joka on viitteellisten ohjearvojen (50<erinomainen) perusteella erinomainen (Alma talent).

4.2.2 Nettovelkaantumisaste prosentti (Net Gearing)

Nettovelkaantumisaste eli Net Gearing kuvaa yrityksen velkaantuneisuutta, sillä mitataan korollisen nettovelan ja oman pääoman suhdetta. Mitä korkeampi luku on, sitä enemmän yritys on velkaantunut.

$$\text{Nettovelkaantumisaste-\%} = 100 * (\text{korolliset velat} - \text{likvidit rahavarat}) / \text{omat varat}$$

Veikkauksen nettovelkaantumisaste-% oli jokaisena vuonna negatiivinen. Vuosina 2018 ja 2019 se oli keskimäärin noin -10 prosenttia ja vuonna 2020 se oli -14 prosenttia. Negatiivinen nettovelkaantumisaste-% kertoo, että yhtiö on käytännössä nettovelaton, joka

tarkoittaa, että korollista velkaa ei ole tai ne on maksettavissa pois yhtiön kassavaroilla. (Alma Talent.)

4.3 Maksuvalmius

Kannattavuuden ja vakavaraisuuden lisäksi yrityksen tulee selviytyä liiketoimintansa juoksevista kuluista. Mikäli esimerkiksi palkkoja tai ostoja ei kyetä maksamaan, voi yritys joutua maksukyvyttömyyden kautta pahimmassa tapauksessa jopa konkurssiin. Kuten vakavaraisuutta, niin myös maksuvalmiutta mitataan staattisilla, että dynaamisilla rahavirtoihin perustuvilla mittareilla. (Alma Talent.)

4.3.1 Quick ratio

$$\text{Quick ratio} = \frac{\text{Rahoitusomaisuus} - \text{osatuloutuksen saamiset} / \text{lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{lyhytaikaiset saadut ennakot}}{\text{lyhytaikainen vieras pääoma}}$$

Veikkauksen Quick ratio oli vuosina 2018 ja 2020 0,7 sekä vuonna 2019 0,8. Mikä tarkoittaa, että yhtiön mahdollisuus selvitä lyhytaikaisista veloistaan pelkällä rahoitusomaisuudellaan on tyydyttävä. Alle 0,5 tarkoittaisi maksuvalmiuden olevan heikko ja yli 1,0 kertoisi sen olevan hyvä.

4.3.2 Current ratio

$$\text{Current ratio} = \frac{\text{Vaihto-omaisuus} + \text{rahoitusomaisuus}}{\text{lyhytaikainen vieras pääoma}}$$

Veikkauksen Current ratio oli jokaisena tarkastelu vuonna heikko, kuitenkin nousussa. Vuonna 2018 se oli 0,73 ja vuonna 2019 0,81, sekä vuonna 2020 se oli 0,89. Current ration tulee olla ohjearvon mukaan yli 2 ollakseen hyvä ja yli 1 ollakseen tyydyttävä.

4.4 Tehokkuus (rahoituksen tunnusluvut)

Tehokkuuden tunnusluvuilla kuvataan, kuinka tehokkaasti yritys käyttää pääomaansa ja kuinka paljon yritys tarvitsee pääomaa sekä käyttörahoitusta toimintakykyisenä pysymiseen (Taloustutka). Yrityksen rahoitus jaetaan yleisimmin karkeasti omaan ja vieraaseen pääomaan. Rahoitusasemaa tarkastellessa on erittäin keskeistä kiinnittää huomiota juuri näiden kahden rahoitustyyppin keskinäiseen suhteeseen ja sitä kautta rahoituksen joustavuuteen. (Yritystutkimus Ry.)

4.5 Pörssitunnusluvut

Pörssitunnusluvuilla tarkoitetaan lähinnä pörssin arvostuslukuja, sillä ne kuvaavat pörssinoteeratun yrityksen markkina-arvon suhdetta tilinpäätöslukuihin. Näiden lukujen pohjalta pystytään paremmin arvioimaan hinnoittelua pörssissä, sekä niitä voidaan peilata myös esimerkiksi yrityksen kasvunäkymiin. (Alma Talent.)

Veikkaus ei ole pörssiin listattu yhtiö, joten pörssitunnuslukuja ei voi laskea.

5 Johtopäätökset

Pelkästään koronan vaikutusta Veikkauksen pelituottoihin on mahdotonta arvioida, mutta pandemian aikana tehdyt päätökset ovat vaikuttaneet pelikatteeseen huomattavasti. Kuten tuloslaskelmasta, taseesta sekä tunnusluvuista huomasi, vuosi 2020 oli selkeästi tuloksen kannalta heikoin kaikista vertailussa mukana olleista vuosista. Tulosta ei kuitenkaan voi sanoa huonoksi, sillä Veikkauksen liiketoiminta on vuodesta toiseen erittäin kannattavaa ja sen monopoliasema Suomen rahapelimarkkinoilla on vahva.

Veikkaus teki vuonna 2020 vastuullisia tekoja, jotka vaikuttavat suoraan tai epäsuorasti tulokseen. Esimerkkeinä näistä voidaan mainita yksittäisten pelikoneiden määrän vähentäminen (8 000kpl eli noin 40 %), tappio- ja pelirajojen tiukentaminen sekä pakollisen tunnistautumisen käyttöönotto. Myös korona pandemian pahimpina aikoina hetkellinen kaikkien pelikoneiden laittaminen kiinni ensiksi keväällä neljäksi kuukaudeksi ja sitten vielä marraskuussa uudestaan vaikutti suoraan pelikatteeseen ja sitä kautta yhtiön tulokseen. Osa vastuullisuuden lisäämiseksi tehdyistä muutoksista kuului uuteen 2020 alkaneeeseen vastuullisuusohjelmaan, jonka avulla Veikkauksen pyrkimyksenä on olla aina vain vastuullisempi rahapelien tarjoaja.

Koronan vuoksi Veikkaus joutui ryhtymään varatoimiin myös yhtiön sisällä helpottaakseen sen aiheuttamaa taloudellista tappiota. Yhtiön toimitusjohtaja kertoo haikein mielin, että Veikkaus joutui koronan aiheuttaman yhtiön toimintakyvyn heikkenemisen vuoksi turvaamaan liiketoimintansa jatkumisen lomauttamalla työntekijöitään. Vuonna 2020 koronatoimien seurauksena Veikkaus lomautti 660 työntekijää touko-kesäkuussa ja myöhemmin samana vuonna käydyssä neuvottelussa päätettiin, että vuonna 2021 lomauteetaan vielä noin 500 veikkauslaista.

Lähteet

Alma Talent. Tunnuslukuopas. [https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas luettu 15.3.2021](https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas-luettu-15.3.2021).

Eliko. Tuloslaskelma: mitä se pitää sisällään ja miten sitä tulisi lukea. <https://eliko.fi/2018/06/tuloslaskelma-mita-se-pitaa-sisallaan-ja-miten-sita-tulisi-lukea/>. Luettu 24.2.2021.

Kirjanpitolaki 1997/1336. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971336#L1P4>.

Kurittu, Kaisa 2018. YRITYSVASTUURAPORTOINTI Kiinnostavan viestinnän käsikirja. Alma Talent, Helsinki.

Nurmi, Justiina 2018. Yritysten yhteiskuntavastuu. Opinnäytetyö. Turku: Turku AMK, liiketalous. Luettavissa osoitteessa https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/155994/Nurmi_Justiina.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Luettu 18.2.2021.

Salmi, Ilari 2020. Mitä tilinpäätös kertoo? Edita, Keuruu.

Sisäministeriö. Rahapelilainsäädännöllä ehkäistään rahapelihaittoja. [https://intermin.fi/poliisiasiat/rahapelit luettu 22.2.2021](https://intermin.fi/poliisiasiat/rahapelit-luettu-22.2.2021).

Taloustutka. Tunnusluvut. <https://product.taloustutka.fi/tunnusluvut-etusivu/>. Luettu 20.4.2021.

Työ- ja elinkeinoministeriö. <https://tem.fi/vastuullisuusraportointi>. Luettu 18.2.2021.

[Veikkaus.fi](https://www.veikkaus.fi)

Visma. Tuloslaskelma – Mikä on tuloslaskelma?. <https://www.visma.fi/epasseli/kirjanpidon-sanakirja/tuloslaskelma/>. Luettu 24.2.2021.

Vero.fi. Arpajaisveron ilmoittaa ja maksaa arpajaisten toimeenpanija. <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/ilmoittaminen-ja-maksaminen/omaaloitteiset-erot/arpajaisvero/> luettu 2.3.2021.

Wikipedia. Global Reporting Initiative. https://fi.wikipedia.org/wiki/Global_Reporting_Initiative. Luettu 22.2.2021.

Wikipedia. Käyttökate. <https://fi.wikipedia.org/wiki/K%C3%A4ytt%C3%B6kate>. Luettu 10.10.2021.

Yle. Veikkaus sulkee koronaviruksen vuoksi kaikki pelipaikkansa ja peliautomaatit.
<https://yle.fi/uutiset/3-11256157>. Luettu 2.3.2021

Yritystutkimus ry. 2017. Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi. Gaudeamus, Helsinki.